Oplata pocztowa uiszczona ry-załtem

Najer Folksblat

פרייז 20 גראשען

היינט 8 זייטען!

נייער פאָלקסבלאַט

אונפּאַרטייאישע פּאָליטיש - געזעלשאַפטליכע טאָג - צייטונג

Nr. 232 (924	Łódź, Wtorek 12 Października 1926	פירטער יאָהרגאַנג	לאָדז, דינסטאָג ד' מרחשון תרפ"ז.	Nr. 232 (924

אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל. 24-71 || Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21. Tel 24 71

נפלה עטרת ראשנו!

בלב נשבר ונדכה הננו מודיעים ע"ד האסון הגדול שקרנו בהלכה מאתנו
באַטוואָצק פאר משפחתנו, החסיד הישיש, הנגיד המפורסם לשבח ולתפארת
המוכתר במדותיו ובמעלותיו התרומיות

נ. ע. משה אהרן וויענער

בעל-בית חרושת, יושב ראש „חברת אקציונית מ. א. וויענער"
בשנת השמונים וארבעה לימי חייו.
יום הלויה יודע על ידי מודעות מיוחדות.
השרוים בצער עמוק:
אשתו, בניו, חתניו, כלותיו, נכדיו ונינו.

1460

מיניסטערן-ראַט אָנגענומען דעם ביודזשעט.

וואַרשאַ, 11 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) היינט האַלב 12 האָט מאַרשאַל פּילסודסקי אָפּגעהאַלטען אַ קאָנפערענץ מיט'ן וויצע-פּרעמיער באַרטעל. נאָך 12 האָט זיך אָנגעהויבען די זיצונג פון מיניסטאָרען-ראַט. אין דער זיצונג האָט אויך אַנטיילגענומען דער דירעקטאָר פון ביודזשעט-דעפּאַרטאַמענט. דער ביודזשעט איז אָנגענומען געוואָרען אין דער אַלגעמיינער סומע פון 1 900,000,000 הכנסות און 1,899,000,000 הוצאות. אין 1926 איז דער ביודזשעט געווען 1.816 000.000 זל. לויט די בעזונדערע מיניסטעריומס שטעלען די ציפערען זיך אויף פאָלגענדען אופן: דער ביודזשעט פון קריגס-מיניסטעריום בעט עפּעס 622 מיליאָן זל. (אין 1926 — 583,400 000); בילדונגס-מיניסטעריום — 292 מיליאָן (אין 1926 - 272 מיליאָן); עפענטליכע אַרבייטען - 85 מיליאָן (1926 57 מיליאָן זל.; אינערן מיניסטעריום — 179 מיליאָן; פינאַנץ מיניסטעריום 100 מיליאָן זל. די איינקינפטען זעהט די רעגירונג פאָר: 275 מיליאָן זל. פון דעם ספּיריטוס-מאָנאָפּאָל; 275 מיליאָן פון טאַבאַק-מאָנאָפּאָל און 50 מיליאָן פון אַנדערע מאָנאָפּאָלען. דער מיניסטאָרען-ראַט האַלט, אַז דער ביודזשעט איז אַ רעאַלער: די הכנסות פון 1926 זיינען געווען 1.777,000.000 דערביי איז די 10 פּראָצ. הוספה צו די שטייערען איינקאַסירט געוואָרען בלויז פאַר 4 חדשים.

אין 1927 וועט די 10 פּראָצענטיגע הוספה גענומען ווערען אַ גאַנץ יאָהר, אין דאָס וועט איינברענגען 40 מיליאָן; פון איינפיהרען דעם פּולען מאָנאָפּאָל וועט איינפליסען נייע 60 מיליאָן און פון אַנדערע קוועלען 30 מיליאָן זלאָטעס.

פּוילען אָנערקענט נישט דעם פּויליש-ליטווישען טראַקטאַט.

וואַרשאַ, 11 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) ווי מיר דערוויסען זיך ווערט אין דער נאָטע פון דער פּוילישער רעגירונג צו. אַנד. אָנגעוויזען, אַז דער רוסיש-ליטווישער טראַקטאַט געפינט זיך אין אַ דייטליכער סתירה צום § 3 פון ריגאַ'ער שלום אָפּמאַך. די פּוילישע רעגירונג ערקלערט דעריבער, אַז זי נעהמט נישט צו קענטניש דעם רוסיש-ליטווישען טראַקטאַט.

וואַרשאַ, 11. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). ווי מיר דערוויסען זיך, האָבען די איינוואוינער פון ווילנער און קאָוונער קאַנט אָנגעהויבען אַן אַקציע צוזאַמענצוקלייבען איינציגע הונדערט אונטערשריפטען אונטער אַ פּעטיציע צו דער פּוילישער רעגירונג, אַז זי זאָל אָננעהמען שריט, כדי אַנ'ענדע צו מאַכען צו די אַזוי נאָרמאַלע בעציהונגען, וואָס הערשען צווישען פּוילען און ליטע.

ווי מ'טיילט אונז ווייטער מיט זאָלען מאַרשאַל פּילסודסקי און מיניסטער זאַלעסקי האָבען ערקלעהרט, אַז זיי זיינען נישט מסכים אויף אַזעלכע מאַניפעסטאַציעס מצד דער בעפעלקערונג.

פון דער דאָזיגער אַקציע איז דעריבער נאָרגישט געוואָרען.

וואַרשאַ, 11 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) די פּוילישע רעגירונג האָט אָנגעהויבען די אונטערהאַנדלונגען מיט די סאָוויעטען וועגען אַ גאַראַנטיע פּאַקט.

רעדשאַסער אידישער פּ.פּ.ס.'אָוויעץ

דער אָנפאַלער אויך אַ פּ.פּ.ס. איז אַרעסטירט.

וואַרשאַ, 11 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) היינט אַרום האַלב 11 אינדערפריה זיינען צו דעם יודישען טרעגער מאַטוס לובעלסקי, וועלכער איז געווען וויצע-פּרעזעס פון'ם טרעגער-פעראיין אויף לעשנאָ 31. (בעקאַנט אונטער'ן נאָמען חבר טאַדעאוש, אַ. פּ. פּ. ס'אָוויעץ) זיינען צוגעקומען 2 מיטגלידער פון דער פּ. פּ. ס. באָיובקע, סטאַניסלאַוו מאַקאָוועצקי און לוציאַן גראַשינסקי. און האָבען איהם פּרוואוּוירט מיט 6 קויהלען

אויפ'ן וועג אין שפּיטאַל איז לובעלסקי געשטאָרבען.

מאַקאָוועצקי איז צוגעגאַנגען צום פּאָליציאַנט און האָט איהם אָפּגעגעבען דעם רעוואָלוועד. ווען מ'האָט איהם געבראַכט אין אויספאָרשונגס-אַמט האָט ער געזאָגט, אַז ערקלערונגען וועט ער געבען נאָר דער פּאָליטישער פּאָליציי.

מ'גיט איבער, אַז פרייטאָג בעת דער שיסעריי אויף לעשנאָ 40 האָט מאַקאָוועצקי זייענדיג אַ ביסעל בגלופין זיך אַרויסגערעדט אין לובעלסקי'ס אָנוועזענהייט, אַז ער איז אַ קאָנפידענט. מאַקאָוועצקי זאָל אויך האָבען געזאָגט, אַז ער וויל נישט, אַז אין פּ.פּ.ס. זאָלען זיין יודען.

נעכטען אַרום 8 אַ זייגער אין אָוונד זענען אינ'ם שענק אויף ושעלאָזנאַ 64 גע־פּאַסט לוציאַן גראַשינסקי מיט נאָך 2 פּערזאָן.

דערווייל זענען אַריינגעקומען 3 אונבעקאַנטע און האָבען אָנגעהויבען אַ שיסעריי. גראַשינסקי איז פערוואונדעט געוואָרען די אַלע 5 אונבעקאַנטע זענען פערשוואונדען געוואָרען.

מ. ווינאַווער.

פּאַריז, 11 (ספּ. טעל.) זונטאָג פּאַרטאָג איז אין זיין גוט סאַוואָיען געשטאָרבען דער בעקאַנטער יודישער געזעלשאַפטליכער טוער אַדוואָקאַט מ. ווינאַווער.

אחרי מחלה כבדה גוע ויאסף אל עמיו האיש הישר באדם נדיב
ויקר רוח המצוין במדותיו המצוינות ובלבו הטוב

נ"ע אברהם יעקב ב"ר בצלאל ז"ל

גינזבערג

בשנת הששים וחמש לימי חייו.
ההלוי' תהי' היום, ביום ג' פ' לך, ד' חשון תרפ"ז בשעה 2 אחה"צ
ממעונו פּאָלודניאָוואַ 23
השרוים בצער עמוק
אשתו, אחיו, ואחיותיו, גיסיו,
וגיסותיו, קרוביו ומיודעיו.

1961

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47 tel. 26-02
אונערליכע קראַנקהייטען. פּעצעל. לונגען און האַרץ-קראַנקהייטען בעשטראַהלונגען מיט קונסטליכע בערג-זון.
נעמט אָן פון 3—5 נאָכמיטאָג.
1871

רעגירונג הויבט אן א קאמף מיט'ן יקרות.

וואַרשאַ, 11 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט) הייגט האָט דער אינערן-מיניסטער סלאַוואָי סקלאַדקאָווסקי אַרויסגעשיקט צו אַלע וואָיעוואָדעס אַ צירקולאַר, אַז זיי זאָלען אָנהייבען אַ שאַרפען קאַמף געגען יקרות און שפּעקולאַציע.

וויצע פינאנץ-מיניסטער דאנגעל איז דימיסיע.

וואַרשאַ, 11 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט) דער וויצע-פינאַנץ-מיניסטער דאַנגעל האָט זיך אָנגעגעבען אין דימיסיע. די דימיסיע איז אָנגענומען געוואָרען.

צו אלע אייראפּעער!

מאניפעסט פון ערשטען פאנאייראָפּעאישען קאָנגרעס.

וויען, 11. (ספּ. טעל.) אויף דער לעצטער זיצונג פון פּאַן-אייראָפּעאישען קאָנגרעס אין וויען האָט דער קאָנגרעס בעשלאָסען אַרויסצוגעבען פאָלגענדען מאַניפעסט:

צו אַלע אייראָפּעער!

ס'האָט אויפגעוואַכט דער אייראָפּעאישער געוויסען! דער ערשטער פּאַנאייראָפּעאישער קאָנגרעס האָט אויסגעדריקט דעם ווילען פון אונזער ערדטייל, צו פעראייניגען זיך. מיר זאָלען זיך פעראייניגען, כדי אַ סוף צו מאַכען צו די צאָנקערייען פוןברידער, כדי צו בעגראָבען די פּאָליטישע, עקאָנאָמישע און נאַציאָנאַלע שנאה פון די פעלקער פון אייראָפּע און אויף איהר אָרט אַריינצוביינגען די שלום'דיגע צוזאַמענאַרבייט פון פרייע נאַציעס. מיר זאָלען זיך פעראייניגען, כדי אומשעדליך צו מאַכען די אייראָפּעאישע גרעניצען, וועלכע זענען אַ שטערונג פאַר'ן שלום און דער ווירטשאַפטליכער ענטוויקלונג, כדי איינצופיהרען אָנשטאָט מלחמות - שיד-געריכטען, אָנשטאָט צאָלען — אַנ'אייראָפּעאישע בשותפות'דיגקייט פון ווירטשאַפט, נאַציאָנאַלע גלייכבערעכטיגונג — אויפ'ן אָרט פון שנאה און אונטערדריקונג. בלויז דאָס דאָזיגע פּראָגראַם ראַטעוועט אייראָפּע פון פּאָליטישען און עקאָנאָמישען אונטערגאַנג.

מיר רופען צו אַלע אייראָפּעער, זיי זאָלען אונז ביי דעם ווערק פון דער אייראָפּעאישער איינייגונג און תחית המתים מיטהעלפען און צוטרעטען צו דער פּאַנאייראָפּעאישער אוניע, וועלכע איז דער אויסדרוק און דער אָרגאַן פונ'ם אייראָפּעאישען פעראייניגונג-ווילען.

מיר רופען צו אַלע אייראָפּעאישע רעגירונגען צו נעהמען אין האַנד דעם ווערק פון דער אייראָפּעאישער פעראייניגונג און צונויפצורופען אַ פּאַנ-אייראָפּעאישע קאָנפערענץ פון די מלוכות וואָס וועלען צוגרייטען די דאָזיגע פעראייניגונג.

מיר אַפּעלירען צום פעלקער-בונד צו אַרבייטען פאַר אייראָפּעס איינייגונג, דאָס איז די זיכערסטע גאַראַנטיע פאַר'ן שלום פון דער וועלט!

מיר אַפּעלירען צו די פרויען פון אייראָפּע, אַז זיי זאָלען היילען די וואונדען, וועלכע ס'האָט געעפענט די וועלט מלחמה און מיטווירקען אויפצושטעלען די פעראייניגטע און גאַנצע אייראָפּע!

מיר אַפּעלירען צו דער יוגענד פון אייראָפּע, זי זאָל אין אונזער גייסט שאַפען און אויסקעמפען די נייע אייראָפּע!

מיר רופען צו אַלע מענשען פון גוטען ווילען און צו אַלע אומות פון מזרח און פון מערב פון אונזער ערד, נישט לאָזען אויסצולעשען אייראָפּע, דעם לייכט-טורם פון דער מענשהייט.

מיר רופען צו אַלע אייראָפּעער,

ה' דיהאמעל וואונדערט זיך...

וואַרשאַ, 11 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט) דער דעלעגאַט פונ'ם פראַנצויזישען אַמנעסטיע-קאָמיטעט ה' דיהאַמעל האָט היינט בעזוכט דעם פעראיין פון די פריידענקער. ער האָט זיך שטאַרק געוואונדערט, וואָס אין פּוילען קענען נישט זיין קיין ציווילע חתונות און וואָס ס'איז נישטאָ קיין קרעמאַטאָריום.

קופּאָן № 5

פּרעמיען-קאָנקורס
פון
„נייעם פאלקסבלאט"

ווער ס'וועט צושטעלען
5 קופּאָנען,
וועט זיך בעטייליגען אין קאָנקורס

נישטא קיין גרונד צו דער שטערונג פון דאלאר.

וואַרשאַ, 11 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט) היינט איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון די דעוויזען - בענק. ס'איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז די באַנק פּאָלסקי גיט אַרויס גראָלישען פאַר די בענק אין אַ נויטיגער צאָהל און ס'איז נישטאָ קיין שום גרונד צו אַ בהלה אויף דער בערזע.

ה' באראנסקי וויל נישט.

וואַרשאַ, 11 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט) דער קאַנדידאַט אויף אַ דירעקטאָר פון דעפּאַרטאַמענט פאַר געלד-אומזאַץ באַראַנסקי, האָט נישט אָנגענומען דעם אַמט. אין אַ בריף וועלכען ער האָט צוגעשיקט צום מלוכה-פּרעזידענט, צום פּרעמיער און צום סעקרעטאַר פון פינאַנץ-מיניסטעריום שרייבט ער, אַז ביי דער דעזאָרגאַניזאַציע, וועלכער ס'פיהרט איצט אַז דער פינאַנץ-מיניסטער וועט פאַר איהם אונמעגליך זיין יעטוועדע מיטאַרבייט.

ווי מיר דערוויסען זיך, נעהמט ער איבער אַנ'אַמט אין „באַנק פּאָווש'כ.י".

Dr. med.
H. Nadel
Piotrkowska 17
אינערליכע קראַנקהייטע
צוריקגעקעהרט.

הערבערט סעמיועל פארזיצער פון דער קאנפערענץ וועגן אויפבוי פון ארץ-ישראל.

לאָנדאָן. (י.ט.אַ.) סער הערבערט סעמיועל האָט איינגעשטימט איבערצונעמען דעם פאָרזיץ אויף דער קאָנפערענץ וועגען ווידער אויפבוי פון ארץ-ישראל, וואָס איז דאָ געעפענט געוואָרען זונטאָג, דעם 10-טען אָקטאָבער און וועט דויערען עטליכע טעג. די קאָנפערענץ איז צונויפגערופען געוואָרען לויט דער איניציאַטיוו פון ד"ר ווייצמאַן און הערבערט סעמיועל.

אויך אַלפרעד מאָנד וועט זיך בעטייליגען אין דער קאָנפערענץ, אויב ער וועט בעוויזען צו קומען צו דער צייט פון זיין רייזע אין אַמעריקאַ. די קאָנפערענץ וועט בעטראַכטען די ווירטשאַפטליכע און פינאַנציעלע פּערספּעקטיווען פון אויפבוי פון דער יודישער היים אין ארץ ישראל און וועט געבען אָנווייזונגען דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אַלס דער יודישער אַגענץ, ווי אַזוי אַמבעסטען צו פערווירקליכען די ציוניסטישע אויפגאַבען.

געוו. ביאליסטאָקער סטאראסטע

פער'משפט פאַר צואייגענען איינענטום, וואָס געפינט זיך אין בעזיץ פון „אמט".

ביאַליסטאָק, 11 (טעלעפאָניש) אין היגען קרייז-געריכט איז פאָרגעקומען דער צווייטער פּראָצעס געגען געוו. ביאַליסטאָקער סטאַראָסטע קמיטע. ער איז אָנגעקלאָגט געוואָרען לויט'ן אַרט. 578, וועלכער רעדט וועגען „צואייגנען איינענטום, וואָס געפינט זיך אין בעזיץ פון אמט" און לויט וועלכען עס ווערט געדראָהט מיט תפיסה ביז זעקס יאָהר.

אין 1922 האָט ה' קמיטע בעקומען פון וואָיעוואָדסטוואָ 3 מיליאָן מאַרק אויף בעשפּייזונג פאַר די צוריקגעקומענע פון רוסלאַנד (רעפּאַטריאַנטען). דאָס געלד איז איבערגעגעבען געוואָרען דעם קרייז-סיימיק, וואו דער אָנגעקלאָגטער איז געוועזען פאָרזיצער. קמיטע האָט פון סיימיק אָפּגענומען דאָס געלד אין דריי מאָל צו מיליאָן מאַרק, קיין שפּיוז איז נישט געקויפט געוואָרען, און ערשט דעם 1 מערץ 1924, האָט ער איינגעצאָהלט אין פינאַנס-קאַסע אויפ'ן חשבון פון דעפּאָזיט פון סטאַראָסטווע די 3 מיליאָן מאַרק, וואָס האָט צו יענער צייט (שוין נאָכ'ן סטאַביליזירען דעם מאַרק) בעטראָפען איין זלאָטי מיט 51 גראָשען, בעת פריהער האָט אויסגעמאַכט 4 407 זל.

אַזאַ סומע האָט סאַקי אויך געמאָנט די גענעראַל-פּראָקוראַטור, אין וועמענס נאָמען ס'איז אַרויסגעטראָטען מיט אַ ציוויל תביעה אַדוואָקאַט ריינהאַרט.

ס'זענען אויסגעהערט געוואָרען אַ פאַר צענדליג עדות, צוו. אַנד. דער געוו. וואָיעוואָדע פּאָפּעלאָווסקי.

דאָס געריכט האָט פער'משפט קמיטען אויף 3 חדשים אַרעסט, אָפּלייגענדיג די אויספיהרונג פון דער שטראָף אויף 2 יאָהר. גלייכצייטיג איז פון איהם צוגע'פסק'ענט געוואָרען די ציוויל-תביעה פון 4407 זל.

*

אין ערשטען פּראָצעס וועגען צוויי פערד, איז קמיטע פער'משפט געוואָרען אויף 500 זל. שטראָף, וואָס קען פערביטען ווערען אויף צוויי וואָכען אַרעסט.

רעזט

היינט די פאָרזעצונג פון ראָמאַן
„די ליבעס פון אַ סייזעריין"
אויף דער 7-טע זייט.

נייטארינס און שפּאַכט-לערינס

ווערען גענוצט אין דער גאַרדינען-פאַבריק
פּאָלודניאָווא 6, י. בער.
1424

געגען בעלאהנונג!

1429 דער יודישער דראָשקאַרוש, וועלכער איז געפאָהרען דאָנערשטאָג, ד. 7 אָקטאָבער פון 12—2 אַ זייגער מיטאָג פון לאָדזשקין ווידזעוו מיט אַ יודישען יונגערמאַן, וואָס האָט געטראָגען אַ ברוינעם פּאַלטען מיט אַ וועליסאָפּעט-היטעל, ווערט געבעטען אַרויסצונעהמען פונ'ם געזעס פון דער דראָשקע, אין וועלכען דער יונגערמאַן האָט אַריינגעלייגט פערשידענע דאָקומענטען. און זיי אָבצוגעבען געגען בעלאָהנונג אויף קאַמיענאַ 14 צו מ. פּריים,

Dr. med. Różaner

ספּעציאַל-אַרצט פאַר וועגערישע און הויט-קראַנקהייטען
בעהאַנדלונג מיט קינסטליכע בערג-זאָננע
נאַרוטאָוויטשאַ 9, 1. שטאָק. טעלעפאָן 28.98
נעמט אַ פון 8 ביז 10 פריה און פון 5 ביז 8 אָוו.

Dr. PRYBULSKI

צוריקגעקעהרט — זאַוואַדזקאַ 1, טעל. 25-38.
וועגערישע- און האָר- הויט - קראַנקה מענער-שוועכע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האָר-אויספאַל), רענטגען-שטראַהלען. — נעמט אָן 9—1, 4—8 אָוו., דאַמען: 4—5

ד"ר מעד. מ. ראזענהויז-כאץ

קינדער-קראַנקהייטען
22 קאָנסטאַנטינער 22
נעהמט אָן פון 11 ביז 2 נאָכמ. און פון 7 ביז 8 אָוונד. 275

Dr. J. HERSZFINKIEL
Zawadzka 15, tel. 11-87.
ספּעציאַליסט פאַר קינדער-קראַנקהייטען
איז צוריקגעקעהרט.

ד"ר י. שעפּס

געבורטסהעלפער און פרויען-אַרצט
איבערגעצויגען אויף וואָסקאַדניאַ 36
שפּרעכשטונדען פון 4½ ביז 7 אָוונד.
1282

שכל-האמיטעט ✦ זאל פילהארמאניע

אין לאָדז. נאַרוטאָוויטשאַ 20.
היינט, דינסטאָג, דעם 12. אָקטאָבער, 8.30 אַ זייגער אָוונד קומט פאָר

א גראנדיעזער מיטינג

א. ד. ט.: „דער וועג צום ציוניזם"
מיט אָנטייל פון סיים-דעפּ. **יצחק גרינבוים** — פון — וואַרשאַ

די איבערגעבליבענע בילעטען צו בעקומען ביז 4 אַ זייגער נאָכמיטאָג אין ציוניסטישען ביוראָ (צעגעלניאַנאַ 4) און פון 4 אַ זייגער נאָכמ. אָן ביי דער קאַסע פון פילהאַרמאָניע. 1420

קומט און איבערצייגט אייך!

אַלער אַרט בריטעם, פּאָדאַניעס, רעקורסען, אַפּעלאַציעס און אַלע געזוכטע, פינאַנס-, אַדמיניסטראַטיווע און קאָמונאַלע אינסטיטוציעס ווערען אָנגעשטעלט, אָנגעבליגסטען און אַמשנעלסטען ערלעדיגט אין ביוראָ

„פּאלאניא" אלעיא 1 מאי 7.

וויכטיגע בעמערקונג: טעגליך פון 5 ביז 7 ווערען ערטיילט עצות און אָנווייזונגען אין אַלע שטייער-אָנגעלעגענהייטען דורך ה' לעאָן שווייצער איבערזעצונגען: האַנדעלס- און פּריוואַט-קאָרעספּאָנדענץ, קאָנטראַקטען, פּראָטעסטירטע וועקסלען ווערען אָנגענומען אויפצומאַנען מיט אייגענע קאָסטען. מיטגלידער פון פּראָפעסיאָנעלע פעראיינען צאָהלען 25% ביליגער.

די 8-קל. גימנאַזיום בית-אלפנא

60 צעגעלניאַנאַ 60
נעמט נאָך אָן איינשרייבונגען פון נייע שילער אין די נידעריגע קלאַסען.
די קאַנצעלאַריע איז טעטיג פון 9 — 1 פאַרמיטאָג.
ספּעציעלע אויפזיכט פאַר קינדער פון 5 — 7 יאָהר.
1386
די דירעקציע.

Dr. Z. Rakowski

ספּעצ. פאַר אויערען, נאָז, האַלז און לונגען-קראַנקה.
9 קאָנסטאַנטינאָווסקאַ 9
טעלעפאָן 27-81
ספּעציעלער קורס פאַר שטאַמלער.
שפּרעכשטונדען פון 2 ביז 2 און פון 5—7. 175
נעהמט אויך אָן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 10 ביז 11 און פון 2 ביז 3 נאָכמ.

Dr. med. W. EYCHNER

פרויען-קראַנקהייטען און אקושעריע
זגערזשער 38, טעל. 34-72
נעהמט אָן אין דער לעטשניצע פּעטריקאָווער 294 פון 12 ביז 2 מיטאָג, אין דריים פון 6—8 אָוונד, זונטאָג—פון 11 ביז 12 מיטאָג.

יוריסט י. איינפעלד

וואוינט איצט וואָסקאַדניאַ 69.
שפּרעכשטונדען פון 5 ביז 8 אָוונד.

Dr. med. Braun

פּאָלודניאָווא 23, טעל. 40-26
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און וועגערישע-קראַנקהייטען און מענער - שוועכע.
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האָר אויספאַל.)
נעהמט אָן פון 9—12 און פון 5—8 אָוונד.

לאָדז. 12 אָקטאָבער 1926

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאָדז. 12. אָקטאָבער 1926

א פאָלק, אָדער בלויז אַ רעליגיעזער קבוץ?

פון דעפ. דר. י. ווינאָדוקי.

די יודען - פרעסערי, דער אנטיסע-מיטיזם, זוכט צו פטר'ן יודען דער עיקר אויף צווייערליי אופנים: דורך חרוב מאכען דעם יודישען עקאָנאָמישען קיום (בּאָיקאָט, איבערמעסיגע שטייערען וכדומה) און דורך דער אַסימילאַציע, ד. ה. דורכ'ן אָפּמעקען דעם זכר פון דער יודיש-פאָלקישער, אַזוי שאַרף און אַזוי טיף אויסגעקריצטער אייגענטימ-ליכקייט.

איטליכער אופן פון יודען-פרעסעריי ווערט, לכל הפחות כלפי חוץ, כלומרשט אויפגעקלערט און פערשענערט דורך „אידעאָלאָגיעס", דורך דרושים און פיל-פולים, וועלכע זענען אויפגעבויט אויף גראָבע טעות'ן אָדער נאָך גרעבערע שווינדלען. אַזוי איז, למשל, דער ענין „באָיקאָט", „נומערוס קלאַוזוס", „יודען זענען נאָר אַנ'אמונה-קיבוץ" – אויפגע-בויט אויף ג אַבע שווינדלען.

לאָמיר בעטראַכטען, צום ביישפיל, דעם אַנטיסעמיטישען אַפאָריזם: „יודען זענען בלויז אַנ'אמונה-קיבוץ און קיין פאָלק גיש:".

ביי דעם אויפרעכענען די אָביעקטי-ווע סימנים פון ז'ער השגה פאָלק ווערט גערעכענט, צווישען אַנדערען, אויך די (איינהייטליכע) אמונה; אָבער קיין מענש וועט דאָך נישט ווען אַרויס-זאָגען אַזאַ נאַרישקייט, אַז די אמונה אַליין איז גענוג צו בעשטימען די השגה פאָלק, בשעת ס'איז דאָך בע-וואוסט, אַז אַפילו אַלע אָביעקטיווע סימנים איינאיינעם קענען נישט פערענט-פערען די שאלה: וואָס איז אַזוינס אַ פאָלק?.. בעסער פאַר אַלץ דעקט אויף דעם דערמאָנטען שווינדעל דער אַזוי גערופענער „ראַסען - אַנטיסעמיטיזם", ווייל דער דאָזיגער אַנטיסעמיטיזם, וואָס איז שוין שווינדעל פאַר זיך, בעטראַכט שוין די יודען נישט נאָר אַלס פאָלק, נאָר אויך אַלס בעזונדערע ראַסע, וועל-כע איז כלומרשט נידעריגער אין יעדען פרט אַלס אַלע אַנדערע ראַסען!.

היינט וואו איז דאָ דער „אמונה-קיבוץ"?

היינטיגען טאָג, נאָך דער באַלפור-דעקלאַראַציע און נאָך אַלע החלטות פון דער פעלקער-ליגע, איז, דוכט זיך, שוין אוממעגליך צו רעדען וועגען יודען אַלס אַנ'אמונה-קיבוץ! איב האָבען אין פוילען די וואַהלען צו די געזעצגעבע-רישע קערפערשאַפטען, וואו קיין איין „פאָליאַק פון משה'ס גלויבען" איז אונ-טער דער דאָזיגער פאָהן נישט אויסגע-קליבען געוואָרען, קלאָר און דייטליך אויפגעדעקט דעם שווינדעל פון די מיאוס'ע פאַר'מה-יפות'טע יודעלעך, וואָס מאַכען גוטע געשעפטלעך מיט משה'ס גלויבען און האָבען צוליב דעם פערטומעלט גאַנץ פוילען מיט זייער גצשמאַקלאָזען גראָב - שרייענדיגען און טאַקטלאָזען אונטער'חנפ'ענען זיך אונ-טער די פוילישע אַנטיסעמיטען... דאָס זענען פאָליאַקען, וואָס זענען קיין פאָ-ליאַקען נישט, יודען, וואָס זענען קיין יודען נישט, און מאמינים, וואָס האָבען קיין אמונה נישט! די פוילישע אַנטי-סעמיטען האָבען פיינד די דאָזיגע יודע-לעך אויך נאָכ'ן שמד, ווען פון „משה'ס גלויבען" איז שוין קיין זכר נישט גע-בליבען; זיי האָבען זיי פיינד נישט נאָר, ווייל זיי זענען בטבע מיאוסע יודעלעך, נאָר דער עיקר, ווייל זיי זע-נען שטאַרקע קאָנקורענטען ביים מעל-קען די אַנטיסעמיטישע קוה..

מ'טאָר נישט פערגעסען, אַז אין פוי-לען איז דער אַנטיסעמיטיזם דערווייל דאָס בעסטע געשעפט!.. פאַר די פוי-לישע אַנטיסעמיטען איז די מאַסקע „יודען זענען נאָר אַנ'אמונה" דער בעס-טער שווינדעל, וועלכער גיט זיי די מעגליכקייט נישט נאָר מיט געוואַלד צו אַסימילירען יודען, נאָר אויך זיי רודף

דער עקאָנאָמישער מצב פון די יודען אין פוילען

גרויסע אויספאָרשונגס-אַרבייט פון יודישען וויסענשאַפטליכען אינסטיטוט.

(ספּעציעל פאַר'ן „נייעם פאָלקסבלאַט").

די עקאָנאָמיש-סטאַטיסטישע סעקציע פון יודישען וויסענשאַפטליכען אינסטי-טוט האָט אויסגעאַרבייט אַ פּראָגראַם פון אַ ברייטער אויספאָרשונג פון יודישען ווירטשאַפטליכען לעבען אין פוילען.

דער בעקאַנטער יודישער עקאָנאָמיסט יעקב לעשטשינסקי, דער פאָרזיצער פון דער סעקציע, פאָהרט צוליב דעם אַרויס קיין פוילען, וואו ער וועט בעזוכען אַ רייהע שטעט און וועט אָרגאַניזירען די אויספאָרשונג. צווישען די פונקטען, וואו די אויספאָרשונג זאָל דורכגעפיהרט ווע-רען, שטעהען אין ערשטער רייה וואַרשאַ, לאָדז, ווילנע, ביאַליסטאָק און גראָדנע.

דער פּראָגראַם פון דער אויספאָר-שונג, וועלכע דאַרף זיין אַבסאָלוט אָב יעקטיוו און וויסענשאַפטליך, בעשטעהט פון זעקס טיילען. דער ערשטער טייל נעמט אַרום די אַלגעמיינע פראַגען ווע-גען דער יודישער און נישט-יודישער בעפעלקערונג, וועגען דעם דעמאָגראַ-פישען און פּראָפעסיאָנעלען בעשטאַנד, וועגען דער נאַטירליכער בעוועגונג, גע-זונד צושטאַנד, מעדיצינישער און סאָ-ציאַלער הילף, וועגען די עקאָנאָמישע זעלבסט-הילף אָרגאַניזאַציעס א.אז.וו. אַ בעזונדער אָרט פערנעמען די פראַגען וועגען זעלבסטמאָרד ביי יודען און נישט-יודען פאַר דער מלחמה און איצט. די זעלבסטמאָרד-עפּידעמיע איז די לעצטע פאַר יאָהר איינע פון די טרויעריגסטע ערשיינונגען אין יודישען לעבען פון פוילען, זי איז אָבער ביז איצט נאָך זעהר ווייניג געפאָרשט געוואָרען. די סעקציע וויל אויפ'ן גרונד פון די פאַר-האַנענע אָפיציעלע מאַטעריאַלען אויפ-שטעלען אַ גענוי בילד פון דער דאָזי-גער עפּידעמיע, שטודירענדיג דערביי נישט נאָר די זעלבסטמאָרדען, וואָס האָבען זיך געענדיגט מיט טויט, נאָר אויך די פערזוכען פון זעלבסטמאָרד.

דאָס פּראָגראַם זעהט אויך פאָר אַ אויספאָרשונג פון דער יודישער קרימי-נאַליטעט אין פוילען, כדי פעסטצושטע-לען די ענדערונגען, וואָס זענען דאָ פאָרגעקומען, אַלס רעזולטאַט פון מלחמה און פון די שווערע עקאָנאָמישע אויפ-טרייסלונגען.

די איבעריגע אָפּטיילונגען פון פּראָ-גראַם ענטהאַלטען אַ רייהע פראַגען ווע-גען די הויפּט-געביטען פון יודישען עקאָ-נאָמישען לעבען אין פוילען,–יודישען האַנדעל, יודישער אינדוסטריע, מלאכה און אַרבייט.

ביי דעם האַנדעל שטרעבט די אויס-פאָרשונג פריהער פון אַלץ פעסטצושטע-לען די ענדערונגען אינ'ם פּעיִנעם און כאַראַקטער פון יודישען האַנדעל אין פערגלייך מיט דער פאַר'מלחמה-צייט. האַנדעל אויפ'ן היימישען מאַרק, ספּע-ציעל מיט'ן דאָרף, האַנדעל אויפ'ן אינ-וויינינגסטען מאַרק פון לאַנד, האַנדעל מיט אויסלאַנד, די קאָנצענטראַציע אינעם האַנדעל, דער איינפלוס פון דער קאָאָ-פעראַטיווער בעוועגונג, די ווירקונג פון מאָנאָפּאָל, די קאָנקורענץ פונ'ם נישט-יודישען האַנדעל פאַר דער מלחמה און איצט, די קרעדיט-מעגליכקייטען פאַר'ן יודישען האַנדעל איצט און פאַר דער מלחמה א.אז.וו. א.אז.וו.–אָט דאָס זענען די וויכטיגסטע פראַגען, וואָס מען מוז בעקומען אויף זיי אַ קלאָרע תשובה, אויב מען וויל קענען און פערשטעהן דאָס היינטיגע עקאָנאָמישע לעבען פון די יודען אין פוילען.

אויף דעם געביט פון יודישער אינ-דוסטריע וועט די אויספאָרשונג שטרע-בען צו בעקומען מאַטעריאַל, וואָס זאָל געבען אַ מעגליכקייט צו פערגלייכען דעם צושטאַנד פון דער יודישער אינ-דוסטריע אין 1926 מיט די פאַרהאַנענע ידיעות פון 1898 און 1921 (די מאַטער-יאַלען פון יק"אַ און די דזשאָינטישע אויספאָרשונג). זי וועט בעריהרען אויך איינינע נייע מאָמענטען, ווי, למשל, די אויפנאַהמעפעהיגקייט פון היימישען מאַרק פאַר די אינדוסטריעלע אויסאַרבייטונ-גען, אָפּהאַנ אויף דעם אינוויינינגסטען מאַרק און אין אויסלאַנד, קאָנקורענץ צווישען יודישער און נישט-יודישער אינ-דוסטריע, קרעדיט-מעגליכקייטען און קרעדיט-בעדינגונגען פאַר יודישע און נישט-יודישע אונטערנעמונגען, שטייער-סיסטעמען, באַנקראָטען א.אז.וו. א.אז.וו

זעהר קאָמפּליצירט איז די פראַגע ווע-גען דער יודישער מלאכה. ס'איז קלאָר, אַז ביי די בעגרעניצטע מיטלען, וואָס די סעקציע פערמאָגט, קען קיין רייד נישט זיין וועגען אַ ברייטער און פער-צווייגטער אויספאָרשונג פון אַלע מלאכה-וואַרשטאַטען אין די איינצעלנע פונקטען. די אויספאָרשונג וועט זיך דעריבער בעגרעניצען מיט די טיפּישע מלאכה-צווייגען און וועט זיך נישט יאָגען אויס-שעפען די כמות'דיגע. נאָר וועט זיך קאָנצענטרירען אויף דער איכות-זייט פון דער פראַגע.

אויך אויפ'ן געביט פון יודישער אַרבייט וועט מעהר אויפמערקזאַמקייט אָפּגעגעבען ווערען די איכות'דיגע פראַ-גען פון דער יודישער אַרבייט. עס וועט געמאַכט ווערען דער פרוב פעסטצו-שטעלען די אַלגעמיינע צאָהל יודישע און נישט-יודישע אַרבייטער פאַר דער מלחמה און איצט, די ענדערונג אין דער פערטיילונג לויט איינצעלנע אינ-דוסטריע-צווייגען, וועגען דעם אַנטייל פון דער יודישער אַרבייטערשאַפט אין דער גרויס-אינדוסטריע און אין קאָמו-נאַלע אינדוסטריעלע אונטערנעמונגען; די יודישע און נישט-יודישע לערן-יונג-לעך פאַר דער מלחמה און איצט א.אז.וו.

די אויספאָרשונג וועט אויך אַרומ-נעמען די פראַגען פון די יודישע אַרביי-טער אין די פּראָפעסיאָנעלע פעראיינען, פראַגען פון דער אַרבייטסלאָזיגקייט, לוין-פערהעלטעניסען אין פערשידענע בראַנ-זשעס ביי יודישע און נישט-יודישע אַרבייטער, שטרייק-בעוועגונג פאַר די לעצטע יאָהרען, אַרבייטער-קאָאָפעראַציע, קראַנקען-קאַסעס א.אז.וו.

חוץ די פאַבריק-אַרבייטער און די אַרבייטער אין די מלאכה-וואַרשטאַטען האָט די אויספאָרשונג דעם ציל אַרומ-צוכאַפּען אויך די גאַנץ גרויסע קאַטע-גאָריע פון יודישע היימאַרבייטער,–די דאָזיגע צווישען-שטופע צווישען לוין-אַרבייטער און בעלי-מלאכות.

אַ ספּעציעלער אָביעקט פון דער אויס-פאָרשונג זענען די בעאַמטע און די ליבעראַלע פּראָפעסיעס. יודישע בע-אַמטע אין אָרגאַנען פון דער זעלבסט-פערוואַלטונג און געריכט, און די פי-נאַנץ-אַנשטאַלטען. פּאַסט, טעלעגראַף, אייזענבאַהן א.אז.וו. יודען אין דער אַדוואָקאַטור, יודען מעדיצינער, יודישע לעהרער און דאָצענטען אין די פערשי-דענע טיפּען מלוכה'שע בילדונגס-אַנ-שטאַלטען; לסוף די אַרבייטסלאָזיגקייט צווישען דער יודישער פּראָפעסיאָנעלער אינטעליגענץ–אויף די דאָזיגע וויכטיגע פראַגען זוכט די אויספאָרשונג אַנ'אויס-פיהרליכע און אָביעקטיווע תשובה.

י. ה. א.

ראָטשילד

(פעליעטאָן).

מאָריס ראָטשילד, וועלכער איז געוועזען אויסגעשלאָסען פון פראַנצוי-זישען פאַרלאַמענט פאַר איבערקוי-פען די וועהלער, איז ווידער אויס-געוועהלט געוואָרען פון זעלבען וואהל-קרייז.

באמת מקנה געווען ראָטשילד'ן האָב איך, ווען איך האָב זיך דערוואוסט ווע-גען דעם רעזולטאַט פון די נייע פאַר-לאַמענטס-וואַהלען. וואָס פאַר אַ פערגניגען און וואָס פאַר אַ בעפרידיגונג. די גרויסע אַטאַקע אויף דעם פיל-יאָהריגען דעפּוטאַט פון דעם'וואַהל-בעצירק „האָט-אַלפּ" מאָריס ראָטשילד האָט זיך געענדיגט דערמיט, וואָס ער איז ווידער געוועהלט געוואָ-רען. אין אויגוסט 1924 האָט ער בעקו-מען 10.255 שטימען געגען זיין געגנער, וועלכער האָט געהאַט נאָר 9,456 שטי-מען. יעצט האָט ער בעקומען 10,540 שטימען, בשעת אַלע זיינע געגען קאַנדי-דאַטען צוזאַמען-גענומען האָבען דערהאַל-טען נישט מעהר ווי 8007 שטימען. כדי צו געווינען די וואַהלען היי-יאָהר איז געוועזען גענוג צו בעקומען 9,275 שטי-מען, אָבער ווען מען איז ראָטשילד און מען האָט מזל, בעקומט מען די 9,275 און דערצו נאָך 1265.

מען דאַרף זיך דערמאָנען, וואָס פאַר אַ קאַמפּאַניע איז געפיהרט געוואָרען גע-גען מאָריס ראָטשילד פון אויגוסט 1924 ביז דעם 3 יולי 1926, ווען דער פאַר-לאַמענט האָט בטול געמאַכט זיין מאַנ-דאַט אונטער דער בעשולדיגונג, אַז ער האָט „אונטערגעקויפט" זיינע וועהלער.

אַלע צנועות, וואָס געפינען זיך אין „האָט-אַלפּ און אין פּאַריז זענען געווע-זען אויסער זיך פון זיין געמיינהייט און דער פּראָטעסט פון די אונמערקויפליכע איז אויסגעוואַקסען צו אַנ'אמת'ער בעוועגונג. די ריינע „קאַמלאָ די רוּאַ" (מאָנאַרכיסטען) האָבען זיך געריסען די האָר פון „נאַציאָנאַלער שאַנדע". דער איינציגער מענש, וואָס האָט אין דעם גאַנצען טומעל גאָר נישט פערשטאַנען איז געוועזען מאָריס ראָטשילד. די מענ-שען שרייען. אַז זיי ווילען נישט, מען זאָל זיי געבען געלד. נישט קיין גראָ-שען? גאָרנישט? און נעהמען פונדעסט וועגען גאָרנישט ווייניג...

ביי די פריהערדיגע וואַהלען איז ראָטשילד געקומען אין זיין שטעדטעל צוצוזעהען, וואָס מאַכען דאָרט די טייערע בירגער, וועלכע ער פערטרעט אין פּאַר-לאַמענט. און האָט אויסגעפונען, אַז אַלץ וואָלט געווען נאָר נשקשה, אויב נישט אַזאַ שווערע „פינאַנץ קריזיס". מאַסיע בושאַרדאָן, מאַסיע לעמאַרשאַן, מאַסיע פּאַמדעטער–אַלע האָבען געקרעכצט און געקרעכצט זיך אין קאַרק. און דער דע-פּוטאַט איז דאָך אויך נעבעך נישט מעהר ווי אַ מענש–האָט ער געגעבען אַ פּאָר טויזענד דעם, אַ פּאָר טויזענד דעם אַנדערען, דריטהאַלבען טויזענד נאָך איינעם, אַ פינף טויזענד איין פּאָס-יעטע (פּפּאַריין), אַ צעהן טויזענד אַנ'-אַנדער געזעלשאַפט. דער געדאַנק פון מאָריס ראָטשילד איז געווען אַזוי צו זאָגען אַ גאַנץ מענשליכער: אויב די גאַנצע צרה קומט אַרויס נאָר דער-פון, וואָס עס פעהלט געלד, קאָן ער דאָך אויסראַטעווען אַ סך מענשען. און ער האָט געראַטעוועט.

הייסט דאָס זינדיגען? הייסט דאָס קויפען שטימען? געבען די וועהלער אַ שמיער איבער די ליפען, אַזוי אַז זיי זאָלען זיך באַלעקען, הייסט דאָס דע-מאָראַליזירען?

אין דער גאַנצער מעשה מיט זיין פּאַרלאַמענטס - מאַנדאַט, וואָס פעהלט איהם פונקט אַזוי ווי מיר פעהלט אַ צוואָק אין רעכטען אויג, האָט ראָטשילד בעוויזען, אַז ער איז נישט אומזיסט גע-ווען פון זיינע יונגע יאָהרען אָן אַ גוטער פערדינצר און ספּאָרטסמען. ער האָט זיך געפיהלט בעליידיגט און האָט זיך געמוזט רעוואַנשירען, ראַטעווען דעם כבוד פון דער דינאַסטיע. ווען ער איז דאָס מאָל אָנגעקומען אין זיין שטעדטיל, האָט קיי-נער פון איהם נישט פערלאַנגט און ער האָט קיינעם נישט געגעבען קיין סו. שפּאַצירט איבער די גאַסען מיט די הענד אין די הויזען און געשמייכעלט. עס האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז מאַסיע בושאַרדאָן, לעמאַרשאַן און פּאָמדעטער זענען אויך שרעקליך אויפגעבראַכט גע-גען די פערלוימדער, וועלכע האָבען דערצעהלט אין פּאַריז, אַז זיי האָבען געשטימט פאַר דעם יודישען מיליאָנער, נאָר דערפאַר, ווייל ער האָט געלעזט זייער פינאַנץ-קריזיס די וועהלער זענען אַרויס פון די כלים. מאָריס ראָטשילד איז געוואָרען זייער העלד. און זיי האָ-בען אויפגעפיהרט.

מען קאָן זיך פאָרשטעלען מיט וואָס פאַר אַ מאָראַלישער בעפרידיגונג מאָריס ראָטשילד וועט איצט קומען צו דער ערשטער זיצונג פון שאָמבּר (פּאַרלאַמענט) מעהר ווי אַלע מאָל. ווען איהם קלאָר ווערען, אַז כדי צו פערשטעהען מענ-שען און קענען מיט זיי אַרומגעהן איז בעסער פון אַלץ פערנעהמען זיך מיט פערד-ספּאָרט...

א פּאַר'יזער.

Dr. med.
EYCHNER Jakób
Aleja 1-go Maia16, Tel. 11·24
אינערליכע- און קינדער - קראַנקהייטען
נעמט אָן פון 6–7, זונטאָג פון 3–4

לחייר זיין אויף דעם עקאָנאָמישען גע-ביט! וואָרום דורך דעם דאָזיגען שווינד-לערישען לאָזונג בלייבען מיט איין מאָל העגנען אין דער לופטען, אָדער ווערען איינגאַנצען פערשוואונדען די יודישע אַרבייטער-, בעלי-מלאכות- און סוחרים-איינטערעסען!.. דער דאָזיגער שווינדעל מאַכט אַ כוף צו דעם יודישען נאַציאָ-נאַלען רעכט, מיט אַנדערע ווערטער – ער מאַכט דעם יור שוצלאָז און הפקר!..

און טאַקע דעריבער האַלטען זיך די פוילישע אַנטיסעמיטען (פון לינקס מעהר ווי פון רעכטס) אַזוי פעסט, אַזוי קראַמפּ-האַפט פאַר דעם דאָזיגען האַלב אָדער גאַנץ בעוואוסטען שווינדעל! וואו עס שווימט נאָר אַרויף אַ שאלה פון יודישען נאַציאָנאַלען רעכט, זענען זיי שוין דאָ מיט זייער שווינדעל!

אויך די תקנות צו די קהלות זענען בעשאַפען געוואָרען אויפ'ן סמך פון דעם דערמאָנטען לאָזונג, ווייל נאָר אַזוי לאָזט זיך פערשטיין דער דעקרעט פון 7-טען פעברואַר 1919 יאָהר. דייטשע (יודישע ראַבּינער) און פוילישע אַנטי-סעמיטען האָבען אָפּגענאַרט דעם ה' מאַרשאַלעק יוזעף פּילסודסקי, וועלכער זייענדיג אַ קריסטאַל-ריינער און אמת-דעמאָקראַטישער עסקן האָט מיט דעם דאָזיגען אַקט נישט ווילענדיג בעגאַנ-גען די גרעסטע אַנטידעמאָקראַטישע און אַנטיסעמיטישע עבירה!

דעריבער איז פאַר אונז, יודען, אין דעם פרט נאָר דאָ איין וועג: איבער-מאַכען דעם קהלות דעקרעט אַזוי, אַז ער זאָל קענען בעפרידיגען אַלע אונ-זערע נויטען און – געבען וואַהל רעכט די אַלע עלעמענטען. און קודם כל די פרויען, וועלכע ער בערויבט איצטער!

דערפאַר וואַרטען מיר מיט אַ פער-כאַפּטען אָטעם אויף דער תשובה פון דעם מיניסטער ה' באַרטעל אויף אונ-זער פאָרשלאַג וועגען דער אָרגאַניזאַציע פון די קהלות. דאָ האַנדעלט זיך נישט נאָר וועגען קהלות אָרגאַניזאַציע, נאָר וועגען דעם גאַנצען אַרומנעם פון דער רעגירונגס-פּאָליטיק בנוגע פוילישע יודען. ס'פרעגט זיך וועט די מלוכה בענעמען זיך צו יודען אויפ'ן יסוד פון דעם אַנ-טיסעמיטישען „פאָליאַקען פון משה'ס גלויבען", אָדער זי וועט געפינען פאַר זיך דעם אַלטען וועג פון דער פאַלשער אַנטיסעמיטישער „אידעאָלאָגיע" פאַר נישט פּאַסיג און וועט מיט דעם מוט, וועלכען זי קען אַרויסוויזען, שטעלען זיך אויף דעם איינציגען ריכטיגען וועג פון אונזער נאַציאָנאַלען רעכט און דער-מיט אוועקשטעלען אויף די קרעסטען די פערהעלטענישען צווישען פאָליאַקען און יודען אויף אַזאַ הויך, דאָס נישט נאָר ביידע צדדים, נאָר אויך די פוילישע מלוכה זאָל דערפון קענען ציהען פיל נוצען...

נײַער פאָלקסבלאַט
12. אָקטאָבער 1926

דאס לאָדזשער לעבן

נײַער פאָלקסבלאַט
12. אָקטאָבער 1926

12
דינסטאָג
ד
מרחשון תרפ״ז

אָקטאָבער
זון-אויפגאַנג 5.25
זון-אונטערגאַנג 5,28
לענג פון טאָג 13

פּרעמיען קאָנקורס.

אונזערע לעזער, וואָס ווילען זיך בעטייליגען אינ'ם פּרעמיען-קאָנקורס פון „נייעם פאָלקסבלאַט“ דאַרפען אָבגעבען די קאָנווערטען מיט די קופּאָנעס מאָרגען מיטוואָך און איבערמאָרגען דאָנערשטאָג ביז 5 אַ זייגער אין אָוונט אין אַדמיניסטראַציע פון אונזער צייטונג.

.1908

היינט דער לעצטער טאָג פון דער רעגיסטראַציע.

היינט דאַרפען זיך רעגיסטרירען די יונגעלייט, וואָס זענען געבוירען אין יאָהרגאַנג 1908, וועמענס פאַמיליען-נעמען ס'הויבען זיך אָן מיט די אותיות: Z און Ż.

היינט איז שוין דער לעצטער טאָג פון דער רעגיסטראַציע.

פאַרמאַציע-קורסען אין לאָדז.

(פ) אין לאָקאַל פון לאָדזשער פאַרמאַצעווטען-פעראיין איז פאָרגעקומען די עפנונג פון די פּראָוויזאָר-קורסען, וועלכע הייבען אָן פונקציאָנירען אין לאָדז.

ביי דער עפנונג זענען אָנוועזענד געווען פאָרשטעהער פון דער שטאָטישער מאַכט און וואָיעוואָדזשטווע.

די קורסען וועלען דויערן 2 יאָהר און די, וואָס וועלען ענדיגען, וועלען בעקומען דעם טיטול „פאַרמאַציע-פּראָוויזאָר“.

דרינגענדע אונטערשטיצונג פאַר אינטעלעקטועלע אַרבייטסלאָזע.

(או) נעכטען האָט דער אַרבייטסלאָזער פאָנד בעקומען 110 טויזענד זל. אויף דרינגענדע אונטערשטיצונג פאַר די גייסטיגע אַרבייטסלאָזע.

היינט ווערט פאָרקומען אַ קאָנפערענץ וועגען אופן פון פערטיילען די אונטערשטיצונגען.

די אויסצאָהלונגען פון די אונטערשטיצונגען וועלען זיך אָנהויבען דאָנערשטאָג דעם 14-טען אָקטאָבער 10 אַ זייגער אין דער פריה אויף קאָשטשושקי 9.

אונטערשטיצונגען וועלען בעקומען די אינטעלעקטועלע אַרבייטסלאָזע, וועלכע האָבען לעגיטימאַציעס מיט די נומערען 912 און ווייטער.

אַ שטיפמוטער טרייבט צו זעלבסטמאָרד.

אויף דרעוונאָווסקאַ 16 וואוינט דער שניידער-אַרבייטער משה עפשטיין, 21 יאָהר אַלט.

שוין אַ לאַנגע צייט, ווי ער האָט טכסוכים מיט זיין פאָטער און שטיפמוטער.

די דאָזיגע שטיפמוטער, איז איהם אַזוי דערגאַנגען די יאָהרען, אַז נעכטען האַלב 11 אין דערפריה איז דער יונגער בחור אַראָפּגעשפּרונגען פון ערשטען שטאָק, און זיך צובראָכען אַ האַנד

פּאָגאָטאָוויע האָט איהם ערטיילט די ערשטע הילף און איבערגעלאָזט אויפ'ן זעלבען הויף ביי אַ שכן.

„אַלאַ-גאַרסאָן“ שטאַמט פון... לאָדז.

(·) די אויסלענדישע צייטונגען טיילען מיט, אַז דער פאַריזער פריזור-קינסטלער אַנטואַן, דער שעפער פון דער בעריהמטער פריזיען-מאָדע „אַלאַ-גאַרסאָן“ — (בובי-קאָפּ) איז בסך-הכל אַ לאָדזשער יוד, און האָט לאַנגע יאָהרען געאַרבייט אין לאָדז אין פערשידענע פריזירניעס אויף אַלט-שטאָט.

די שטראָפען פאַר פאַרלעגענע שטאָטישע שטייערן.

די פראַגע ווערט בעטראַכט דורך דער פינאַנץ-בודזשעט-קאָמיסיע אין שטאָט-ראַט.

(מ) היינט און מאָרגען קומען פאָר זיצונגען פון דער פינאַנץ-בודזשעט-קאָמיסיע ביים שטאָט-ראַט.

אויף דער טאָג-אָרדנונג פון די זיצונגען געפינען זיך, צווישען אַנדערן, די פראַגען וועגען פאַרקלענערן די שטראָפען פאַר פאַרלעגענע שטייערן פון 4 אויף 1 פּראָצענט.

דער דערמאָהנטער פונקט וועט אויך בעטראַכט ווערען אויף דער ערשטער דאָנערשטאָג'דיגער זיצונג פון שטאָט-ראַט.

די דאָזיגע פראַגע ווערט איצט בעטראַכט דורך די מאַסגעבענדע שטאָטישע פערוואַלטונגס-אָרגאַנען אַ דאַנק דער לעצטער אינטערווענץ פון יודישען סוחרים-פעראיין ביים שטאָט-פּרעזידענט ציננאַרסקי.

ס'איז צו האָפען, אַז די פראַגע וועט ערלעדיגט ווערען אינ'ם זין פון די סוחרים-ווינשען.

ווער איז בעפרייט פון לאָקאַל-שטייער?

וויכטיגע אויפקלערונגען. וואָס יעדער דאַרף וויסען.

(מ) דאָס געזעץ וועגען דעם מלוכה-שטייער פון לאָקאַלען זעהט נישט פאָר צו בעפרייען פונ'ם שטייער, צוליב דעם שלעכטען מאַטעריעלען צושטאַנד פון די צאָהלער. מ'קען נאָר צייטווייליג געניסען פון נישט איינמאָהנען דעם שטייער.

צוליב דעם, האָט די לאָדזשער וואָיעוואודזטווע פעראָרדענט דעם מאַגיסטראַט, אַז ער זאָל וועגען אַזעלכע ענינים מעלדען דעם פינאַנץ-אַמט נאָר אין דעם פאַל, ווען ס'איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז דער שטייער קען נישט איינגעמאָהנט ווערען ביים צאָהלער דורך אַן עקזעקוציע.

דעריבער קען די שטייער-אָפּטיילונג פון מאַגיסטראַט נישט ערלעדיגען פּאָזיטיוו די ביטעס וועגען בעפרייען פון לאָקאַל-שטייער, צוליב דער נויט פונ'ם צאָהלער, נאָר ערשט דאַן, ווען דער סעקוועסטראַטאָר בעשטעטיגט, אַז מ'קען נישט מאַכען קיין עקזעקוציע.

אַן'אויסנאַהם זענען נאָר די לאָקאַלען, וועלכע ווערען בעוואוינט דורך אַרבייטסלאָזע, אין וועלכע האָבען געלעבט פון געדונגענער אַרבייט, די לעצטע ווערען בעפרייט פון לאָקאַל-שטייער אויף דער צייט, וואָס זיי זענען אַרבייטסלאָז.

דאָס געזעץ פון 2. אויגוסט פיהרט נאָך איין אַ רייה פערערגערונגען אין דער פראַגע, אַזוי זענען נאָר דירות פון 1 און 2 צימערן, וועלכע ווערען בעוואוינט דורך אַרבייטסלאָזע, בעפרייט פון לאָקאַל שטייער, און דאָס נאָר מיט'ן תנאי, אַז זיי האַלטען נישט קיין סוב-לאָקאַטאָרען.

אַזוי-אַרום איז אַן אַרבייטסלאָזער, אויב ער וואוינט נאָך פון די „גוטע צייטען“ אין 3 צימערן נישט בעפרייט פון שטייער און ער מוז איהם צאָהלען.

עמעריטען און אינוואַלידען זענען בעפרייט פון לאָקאַל-שטייער נאָר דאַן, אויב זיי בעוואוינען נישט מעהר, ווי 2 צימערן.

אַ געריכטס-סעקרעטאַר פאַר'ן געריכט.

ער האָט גענומען און גענומען און צוגענומען פאַר זיך.

( ) אַ סענסאַציאָנעלער פּראָצעס איז נעכטען בעטראַכט געוואָרען דורכ'ן לאָדזשער קרייז-געריכט.

אויף דער בעשולדיגונגס-באַנק איז געזעסען דער 52-יעהריגער סעקרעטאַר פון לאָדזשער פרידענס-געריכט פון 7. קרייז מאַריאַן מאַלאַנאָוויטש, וועלכער איז געווען בעשולדיגט, אַז ער האָט אין משך פון יאָהר 1920 ביז 1924 אויסגענוצט זיין אַמט אַלס געריכטס-סעקרעטאַר און זיך צוגענומען פערשידענע געלדער, וואָס זענען איינגעפלאָסען פון: געריכטס-אָפּצאָהל, שטראָפען, איינשרייבונגען, אָפּצאָהלען פאַר מאַהנונגען און קויציעס.

בעת דער אויספאָרשונג, איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז מאַלאַנאָוויטש האָט געמאַכט געלד מיסברויכען אין 200 פאַלען. די סומע פון דעם היזק, וואָס די מלוכה האָט געליטען בעטרעפט 29,884,166 מאַרק.

אויסער דעם, האָט מאַלאַנאָוויטש, זייענדיג סעקרעטאַר פון דער ליגע פאַר לופט-פערטיידיגונג, זיך צוגענומען פון דער קאַסע 8 מיליאָן מאַרק; פון דער קאַסע פאַר דעמאָביליזירטע זעלנער — 4 מיליאָן; פון דער וואָהלטעטיגקייטס-געזעלשאַפט — 10 מיליאָן און פון דער קאַסע פאַר קריגס-אינוואַלידען — 15 מיליאָן מאַרק.

ווייטער איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז מאַלאַנאָוויטש האָט בעהאַלטען געריכטס-אַקטען ביי זיך אין שטוב, כדי מ'זאָל נישט קענען פעסטשטעלען זיינע מיסברויכען.

אַלס ציוויל-מאָהנער פון דער גענעראַל-פּראָקוראַטור איז אַרויסגעטרעטען אַדוו. אַבוכאָוויטש; אַלס פערטיידיגער — אַדוו. קאַבילינסקי.

צום פּראָצעס זענען געקומען 218 עדות.

אין זיין „לעצטען וואָרט“ האָט דער בעשולדיגטער מיט טרעהרען אין די אויגען ערקלערט, אַז ער האָט פון דעם מיסגעברויכטען געלד נישט פערנוצט פאַר זיך קיין איין גראָשען; אַז דערצו האָט איהם געצוואונגען דאָס, וואָס ער האָט אַ קראַנקע מאַמע, אַ גרויסע פאַמיליע און איז אַליין קראַנק אויף סוכאָטעס. ער האָט נישט געקענט אויסקומען פון דער קאַרגער בעאַמטען-פענסיע. ער, מאַלאַנאָוויטש האָט דעריבער געבעטען פאַר זיך אַ לייכטע שטראָף פון געריכט, ווייל די הימלישע גערעכטיגקייט האָט מיך שוין גענוג געשטראָפט — האָט ער פערענדיגט, אויסברעכענדיג מיט אַ געוויין.

דאָס געריכט האָט מאַלאַנאָוויטש'ן פער'משפט אויף אַנדערהאַלבען יאָהר טורמע, פערבייטענדיג די שטראָף אויף אויסבעסערונגס-הויז.

ברית-מילה פון אַן'אַנדראָגינוס.

אַ מערקווירדיגער פאַל, וואָס האָט פּאַסירט ביי אונז אין שטאָט.

(–) אַ מערקווירדיגער פאַל, אַ זאַך, וואָס פּאַסירט אפשר איינמאָל אין צעהנדליגער יאָהרען, איז די טעג פאָרגעקומען ביי אונז אין שטאָט.

פר. ד., אַ יונגע, שעהנע, געבילדעטע און אינטעליגענטע דאַמע, אַ טאָכטער פון אַ לאָדזשער יודישען בירגער, האָט מיט עטליכע יאָהר צוריק חתונה-געהאַט מיט אַ יונגען סוחר פון דייטשלאַנד. זיי האָבען זיך בעזעצט נישט ווייט פון בערלין און געלעבט דאָרט גליקליך און צופרידען.

מיט אַ צוויי יאָהר צוריק איז ביי דעם פאָר-פאָלק געבוירען געוואָרען אַ קינד. באַלד ביי דעם געבורט איז בעמערקט געוואָרען, אַז דאָס קינד איז נישט נאָרמאַל. עס זענען תיכף אַרויסגערופען געוואָרען דאָקטוירים, און ווי גרויס איז געווען די פערצווייפלונג פון די עלטערן, ווען ס'האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אַז דאָס קינד איז אַן אַנדראָגינוס, געשלעכטליך אומנאָרמאַל געבויט, ד. ה. אז עס בעזיצט ביי מענליכע, ביי ווייבליכע געשלעכטס-אָרגאַנען. צו יודישען דאָס קינד האָט זיך קיינער פון די דאָרטיגע מוהלים נישט אונטערגענומען.

די עלטערן האָבען אין זייער אומגליק דאָך זיך געפרובט טרייסטען מיט דער האָפנונג, אַז די אומנאָרמאַלקייט איז אַ פאַריבערגעהענדיגע, אַז דאָס געשלעכט פון קינד וועט זיך מיט דער צייט פעסטשטעלען, און זיי איז געגאַנגען דערין, אַז דעם קינד זאָל געטון ווערען דאָס רעכט לויט'ן יודישען דין. די מוטער איז דעמאָלט געקומען קיין לאָדז צו איהרע עלטערן. זי איז געווען דאָ ביי אַן אָנגעזעהענעם דאָקטאָר, וועלכער האָט איהר געשטאַרקט אין דער האָפנונג וועגען דעם מעגליכען נאָרמאַלען אויפוואַקסען פונ'ם קינד. דער ברית-מילה איז אָבער דעמאָלט דורך קיין היגען מוהל נישט אויסגעפיהרט געוואָרען, און די פרוי איז מיט דעם קינד צוריקגעפאָהרען קיין דייטשלאַנד.

עס זענען פאַריבער צוויי יאָהר. דאָס קינד איז אונטערגעוואַקסען, געוואָרען שעהן און זעהר גוט ענטוויקעלט, אָבער דער אונגליקליכער פעהלער, דאָס מערקווירדיגע שפּיל פון דער נאַטור איז געבליבען נישט פערענדערט.

די עלטערן פון קינד האָבען בעשלאָסען נאָכאַמאָל צו מאַכען אַ פּרוב צו יודישען דאָס קינד. מיט דעם צוועק איז די פרוי מיט עטליכע טעג צוריק, אין איינעם מיט'ן קינד, ווידעראַמאָל געקומען קיין לאָדז.

דאַמאָל האָט די פרוי געהאַט מעהר ערפאָלג. דער מוהל, ר' הערצקע נאַטאַנזאָן האָט זיך אונטערגענומען צומאַכען די אָפּעראַציע, וועלכע איז טאַקע די טעג אויסגעפיהרט געוואָרען, בשעת מעשה זענען אָנוועזענד געווען דער מוהל ר' שבתי העכט און מורה הוראה ר' פינטשע לוריע.

די אָפּעראַציע האָט זיך זעהר גוט איינגעגעבען, און אין 5 טאָג אַרום איז דאָס קינד שוין געווען איינגאַנצען געזונד, די אומנאָרמאַלקייט איז נאַטירליך נישט בעזייטיגט געוואָרען. פון דייטשלאַנד איז באַלד נאָך דעם ברית-מילה געקומען צופאָהרען אויך דער פאָטער פונ'ם קינד, און די עלטערן זענען צוזאַמען מיט זייער קינד די טעג שוין אָפּגעפאָהרען צוריק קיין דייטשלאַנד.

ווי מיר האָבען שוין אָנגעוויזען, איז דער פאַל אַן'אויסערגעוועהנליך זעלטענער און אפילו די עלטסטע מוהלים דערמאָהנען זיך נישט וועגען עהנליכע אַזעלכע פאַלען. ר' נאַטאַנזאָהן געדענקט נאָר, אַז מיט 25 יאָהר צוריק איז איהם אויסגעקומען בייצוואוינען אַן'עהנליכען ברית-מילה פון אַן'אַנדראָגינוס. דער פאַל האָט פּאַסירט אין ראַדאָגאָשטש, און מוהל איז דעמאָלט געווען דער פערשטאָרבענער ר' חיים שלמה האַלטערעכט.

פון פילהאַרמאָניע-זאַל.

ענאַן פעטרי. – דער דרעזדענער קוואַרטעט.

ענאַן פעטרי'ס רעציטאַל און דער דרעזדענער קוואַרטעט — זענען קאָנצערטן פון הויך מוזיקאַלישע בעדייטונג.

ענאַן פעטרי איז איינער פון די גרעסטע מייסטער-שפּילער. זיין רוהיג-קלאַסישער פאָרטראַג, זיין ערנסטע בעהאַנדלונג פון די ווייניג ערנסטע קאָנצערט-שטיק, וועלכע פאַרוואַנדלען זיך אונטער זיינע מייסטער-פינגער אין זעהר לייכטע. ווי צ. ב. מאָצאַרט'ס פּאָפּולערע A-dur סאָנאַטע. זיינע הויך-מוזיקאַלישע פראַזירונג, פּעדאַל-פיהרונג, מיט איין וואָרט זיינע אינדיווידועלע קינסטלערישע מיטלען, וועלכע לייגען אויף יעדען פאָרגעטראָגענעם נומער דעם שטעמפּעל פון קינסטלערטום, — מאַכען אַ גרויסען איינדרוק.

מאָצאַרט'ס „אַנדאַנטינאָ“, דער הערליכער און הערציגער אויסגוס, וואו שוועבענדע גייסטער טו'ען זיך ליבליך און פרידליך, איבער אַנדערע העכערע אינטערפּרעטען ווי די אונזערע—האָט פעטרי אַזוי איניג, אַזוי פּרעכטיג געשפּילט, אַז עס האָט זיך געדאַכט, אַז רעגענבויגען-פּרעכטיגע קלאַנגען שימערירען פאַר אונזערע אויגען און געהער און איזאָלירען אונז פונ'ם אַלטעגליכען רעאַל-ברוטאַלען געטומעל. שומאַנ'ס „קאַרנאַוואַל“, מיט דעם פאַנטאַן פון שפּילענדיגע קאָלירען, די מאָדערנע פּראָווענצאַלישע קלאַנג-פונקען (ראַוועל, דעביסי), די רוסישע מעלאַנכאָלישע ראָמאַנטיק (ראַכמאַנינאָוו), די ווילד-יאַגענדיגע פאַנטאַזיע פון די אולטראַ מאָדערניסטען (סטראַווינסקי) דאָס אַלעס האָט געברויזט ווי אין אַ זידיגען ים און געהאַלטען דעם צוהערער אין קינסטלערישען געוואַלד. לאָזענדיג פילען די מאַכט פון א גרויסען קינסטלער.

* * *

אויך די דרעזדענער זענען קינסטלער. בעשיידענע 4 סאָליסטען-קינסטלער, זיי שפּילען נאָר „שטרייך קוואַרטעט“, פלעגען נאָר „קאַמער מוזיק“... (כאָטש נישט, איך ווייס, איך בין שולדיג אונזערן אַ לעזער צו ערקלערען, וואָס הייסט קאַמער-מוזיק, אָבער נישט דאָ-אַנאַ-דע'ם מאָל). פון בעטהאָווען, שומאַן און גריג. יונגע 4 קינסטלער מיט עכט קינסטלערישען אימפּולס, בעזונדערס דער ערשטער פידלער, ברענגען אונז אַנ'אַנסאַמבל א צוזאַמענשפּיל פון הויך קינסטלערישען אַרט. אַלע בעשיידען, קיינער רוקט זיך נישט פאָראויס, דאָך מאַכען זיי אַלע דורכאויס ניט קיין בעשיידענע אַרבייט. בעטהאָווען'ס איניטימע געדאַנקען. וועלכע אַנטוויקלען זיך אין די העכסטע פילאָזאָפיע, שומאַן'ס העכסטע ראָמאַנטיק, וואו בשמות קושען זיך און זינגען פרומע תפלות. וואָס זיי זענען בעפרייט פון אַלטרדישען קומער און לייד... גריג'ס הארבע פון נאָרדישע שטימונג דורכדרינגענדיגע אייגענאַרטיגע מוזיק—שפּילען די 4 קינסטלער שפּילענדיג, אין דיספּוטירענדיג קינסטלעריש, אָהן ליפּען, אָהן אונזער געוועהנליכער שפּראַך, א מין מוזיקאַלישע דיסקוסיע... קען עפּעס'ל שעהנערעס, בעסערעס זיין?

D-ski.

די היגיעניש-ווירטשאַפטליכע אויסשטעלונג.

די ניי-ערעפענטע היגיעניש-ווירטשאַפטליכע אויסשטעלונג, האָט שוין אין די ערשטע טעג אַ גרויסען ערפאָלג און ווערט טעגליך בעזוכט פון גרויסע מאַסען מענשען.

די אויסשטעלונג געפינט זיך אויף אַלעע-קאָשטשושקי 75.

מאָרגען

קומט פאָר דער לעווינזאָן-וואָידיסלאַווסקי-פּראָצעס.

(ב) מאָרגען קומט פאָר דער פּראָצעס פון לעווינזאָהן און ברידער וואָידיסלאַווסקי, וועלכע ווערען בעשולדיגט אין אונטערצינדען זייער גאָרן-לאַגער אויף פּעטריקאָווער 33.

דער פּראָצעס איז ווי בעוואוסט אָבגעלעגט געוואָרען צוליב דעם, וואָס עס האָט זיך נישט צוגעשטעלט דער הויפּט-עדות מאַקס שפּינמאַן.

ערדריבט צו פערדריבעז

און געהאט א מיאוס'ן סוף פון א נעשעגמטען פאפיראס.

(–) די לאדזער אפעריסטען האבען וואס א מאל נייע איינפאלען.

נעכטען האט פאסירט פאלגענדער פאל: צו יאן פאזשאזשעלסקי א'ז אויף סאטושאנסקי 17 צוגעגאנגען אן אומבעקאנטער און געבעטען פייער צום פאפיראס. פאזשאזשעלסקי 'האט ארויסגענומען א שאכטעלע שוועבעלעך און געגעבען דעם אומבעקאנטען. דער לעצטער האט פאגאזשעלסקי'ן אלס דאנקבארקייט מכבד געווען מיט א פאפיראס. ווי פאגאזשעלסקי האט עטליכע מאל פארצויגען דעם פאפיראס, האט איהם אנגעהויבען שווינדלען פאר די אויגען און באלד דערויף איז ער געפאלען אהן בעוואוסטזיין.

דער אומבעקאנטער האט איהם אויפגעהויבען און אריינגעטראגען אין א טויער. דעם צוגעלאפענעם עולם האט דער „העלד" ערקלערט, אז זיין קאלעגע האט אפשר אנגעפאלען, וועלכע נעהמען שנעל פאראיבער, און דעריבער איז נישט נויטיג צו רופען קיין דאקטאר.

דער בעשיצער האט דערווייל בודק געווען פאגאזשעלסקי'ן, ציגענומען דעם פארטמאנעל מיט געלד צוזאמען מיט א זייגער און איז נעלם געווארען.

גענעראל-פערזאמלונג פון טישלער-מייסטער-פעראיין.

אויף דער גענעראל-פערזאמלונג פון טישלער-מייסטער-פעראיין א'ז געוועהלט געווארען א פערוואלטונג, וועלכע האט זיך קאנסטיטוא'רט אויף פאלגענדען אופן: פרעזעס – הערשקאוויטש, וויצע-פרעזעס – יעקב שווארץ, סעקרעטאר – הערשל לעווקאוויטש, קאסי'ער – בערשט'ן.

חוץ דעם זיינען אריין אין דער פערוואלטונג: די ה"ה בארענשטיין, מאיצק, טיגער, גוטמאן, ראזענבלום, רייס, ווייסמאן, און יאלעוויטש.

אין דער רעוויזיאנס-קאמיסיע זענען געוועהלט געווארען: גאלבאוויטש, הענעך שווארץ און קאנטאר.

די קאנאליזאציע-בערג

רינגלען ארום די סינאגאגע.

(–) שוין עטליכע וואכען ווי די זשעלאנא-גאס ארום דער סינאגאגע איז ארומגערינגעלט מיט בערגער און טאלען פון די קאנאליזאציע-ארבייטען. עפעס האט די ארבייט אויף דעם ארט בעדויערט לענגער ווי אומעטום. פארוואס? מסתמא ווייסט פון דעם די לייטונג פון די קאנאליזאציע-ארבייטען.

אבער 2 וואכען ווי די ארבייטען דארט זענען שוין פערענדיגט, סא פארוואס נעהמט מען נישט צו די קופעס מיט, די בערג ליים און שטיינער, פון דעם ארט? צי ווען ס'וואלט אויף יענעם ארט נישט געווען א סינאגאגע נאר, להבדיל, א... טעאטער, וואלט מען אויך אזוי געהאנדעלט?

ס'וואלט שוין צייט געווען, אז די „בערג" זאל אויפהערען בעשיינען די סינאגאגע. די קהלה-פערוואלטונג דארף וועגען דעם אינטערווענירען.

יקום פורקאן מן מאגיסטראט...

(א) נעכטען האט דאס לאדזער קרייז-געריכט בעטראכט א כאראקטעריסטישען פראצעס, וואס בעווייזט, ווי-אזוי דער לאדזער מאגיסטראט בויט-אויס די שטאדט... פלעצער.

זיינער צייט האט דער מאגיסטראט צוגעשיקט אויפפאדערונגען צו די אלע, וועלכע האבען לאגערן אויף סקלאדאווא-גאס, אז זיי זאלען צונעהמען די פארקאנעס, כדי דער טראטואר זאל ברייטער ווערען.

א געוויסער סקאלסקי האט זיך נישט אונטערגעווארפען די פאדערונג און – דער מאגיסטראט האט איהם איינגעקלאגט אין געריכט.

דאס געריכט האט ארויסגעטראגען אן אורטייל, אז דער מאגיסטראט זאל צושטעלען א פלאן פון רעגולירען די שטאט און אן אינזשיניער-עקספערט זאל פעסטשטעלען, צי די פאדערונג פון מאגיסטראט וועגען אראפנעמען די פארקאנעס פון דער סקלאדאווא-גאס זענען גערעכטע.

רעפ. יצחק גרינבוים אין לאדז.

דער היינטיגער גראנדיעזער מיטינג אין „פילהארמאניע".

היינט, דינסטאג האלב 9 א זייגער אוונד קומט פאר אין „פילהארמאניע" זאל א גראנדיעזער פאלקס-מיטינג א. ד. ט. „דער וועג צום ציוניזם" מיט'ן אנטייל פון טיים דעפוטאט יצחק גרינבוים פון ווארשא.

דער מיטינג האט ארויסגערופען א גרויסען אינטערעס צווישען אלע שיכטען פון דער לאדזער יודישער בעפעלקערונג. א גרויסער טייל פון בילעטען זענען שוין פערקויפט.

דער נעכטיגער דאלאר-קורס

נעכטען אינדערפריה האט זיך דער דאלאר-קורס אנגעהויבען ביים קורס 9.09 אין צאהלונג, און 9.11 אין פאדערונג.

בייטאג, ווען ס'איז בעוואוסט געווארען, אז די „באנק פאלסקי" האט נישט געדעקט די גאנצע פאדערונג אויף וואלוטע, איז דער דאלאר געשטיגען אויף 9.15 אין צאהלונג און 9.17 אין פאדערונג, און האט אזוי אפגעהאלטען ביז אין אוונד ביי א פעסטער טענדענץ.

––––

10,000 דאלאר

פארערט א מאלער פאר צושאנדענע בילדער.

(–) דער מאלער סיכולסקי האט צוגעשיקט צו דער שטאדטישער קונסט-גאלעריע א פאדערונג צו בעצאהלען איהם 10 טויזענד דאלאר ענטשעדיגונג.

די מעשה דערפון איז פאלגענדע. בעת אין דער לאדזער קונסט-גאלעריע האט געזאלט פארקומען די בילדער-אויסשטעלונג פון מאלער ס. האט די פערוואלטונג פון דער שטאדטישער קונסט-גאלעריע זיך אומערגעזומען איבערצופיהרען די ארבייטען פון ווארשא קיין לאדז. די בילדער זענען איבערגעפיהרט געווארען בעת א רעגען-וועטער אויף אן'אפענעם לאסט אויטא און זענען איינגאנצען פערניכטעט געווארען. דער מאלער ג. שאצט אפ דעם היזק אויף 10 טויזענד דאלאר.

*

אין צוזאמענהאנג דערמיט, האבען מיר בעקומען פון מאגיסטראט פאלגענדע אויפקלערונג:

די דירעקציע פון דער שטאדטישער קונסט-גאלעריע בענוצט זיך אפט מיט אן'אויטא ווען זי דארף ברענגען פון ווארשא די ווערק פון געוויסע מאהלער, וועלכע שטעלען אויס זייערע בילדער אין לאדז.

אויך דאס מאל זענען די בילדער פונ'ם מאהלער סיכולסקי געפיהרט געווא־ען אין אן'אויטא, און צוליב דער נישט געוויסענהאפטער אויפזיכט פון די בילדער-בעגלייטער (וועלכער איז שוין בעזייטיגט געווארען), זענען די בילדער בעשעדיגט געווארען. אלע שאדענס האט, נאך א פערשטענדיגונג מיט'ן מאהלער סיכולסקי, געדעקט דער דירעקטאר פון דער קונסט-אויסשטעלונג, וועלכער איז אליין פעראנטווארטליך פאר די בילדער, און נישט דער מאגיסטראט.

נאכ'ן דורכפיהרען די געהעריגע אויסבעסערונגען, ווערען די בילדער שוין איצט אויסגעשטעלט אין דער ווארשאווער „זאכענטא".

קאנאליזאציע

איז אויף א גוטען וועג.

(ב) ווי מיר דערוויסען זיך, האט דער מאגיסטראט זיך געווענדעט צו דער רעגירונג וועגען א הלואה פון א האלב מיליאן זלאטעס אויף ווייטער פיהרען די קאנאליזאציע ארבייטען.

אויב די ארבייטען וועלען געהען אין דעמזעלבען טעמפא, וואס ביז איצט, וועט דער צענטער פון דער שטאדט שוין זיין קאנאליזירט אין יאהר 1928

אויפקלערונג

פאר דער קראנקען-קאסע.

(ב) די פערוואלטונג פון דער קראנקען-קאסע האט בעקומען אן'אויפקלערונג פון דעם פערזיכערונגס-אמט, אז די מלוכה א געשטעלטע האבען דאס רעכט זיך פרייוויליג איינצושרייבען אין דער קראנקען-קאסע.

1927—1926

דער נייער פאהר-פלאן.

(–) ס'איז ארויס פון דרוק דער נייער פאהר-פלאן אויפ'ן יאהר 1926 און 1927. די נייע אויסגאבע איז פערזעהען מיט די פאהר-פלאנען אין גאנץ פוילען, אויך צופאהר-באהנען און טראמוואיען.

דעם נייעם פאהר-פלאן קען מען בעקומען ביי אלע קאנדוקטארען.

ה' וואיטשעוויטש

וועט נאך אינטערווענירען ביי די אינדוסטריעלער.

(ב) די רעגירונג האט איבערגעגעבען דעם גאנצען ענין פון ליקווידירען דעם סכסוך אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע דעם לאדזער ארבייטס אינספעקטאר וואיטשעוויטש.

דער ארבייטס-אינספעקטאר האט ערקלעהרט, אז נישט קוקענדיג אויף דעם קאטעגארישען אפזאג פון די אינדוסטריעלער צו געבען אויך א הוספה די אנגעשטעלטע און מייסטערס, וועט ער נאכאמאל אינטערווענירען ביי די אינדוסטריעלער, און ווי ער האפט וועט די אינטערווענץ האבען ערפאלג.

פאפיר-סעקציע

ביים סוחרים-פעראיין.

זונטאג איז אין סוחרים-פעראיין (פעטריקאווער 10) פארגעקומען א פערזאמלונג פון דער פאפיר-סעקציע.

די מיטגלידער האבען פעסטגעשטעלט די טרויעריגע לאגע פון דער בראנזשע און האבען זיך ארויסגעזאגט, אז ס'איז דורכאויס נויטיג צו ארגאניזירען זיך אין איין סעקציע. ס'איז בעשלאסען געווארען זיך צו ווענדען צו דער הויפט-פערוואלטונג, אז דער מיטגלידס-בייטראג זאל פאר די פאפיר-סוחרים פערקלענערט ווערען, און אז די סוחרים-פעראיין פארטרעטער אין דער באנק (פעטריקאווער 81) זאלען זיך בעמיהען, אז פאר די פאפיר-סוחרים זאלען נישט געקירצט ווערען אין קרעדיט. צום סוף איז אויסגעוועהלט געווארען א קאמיסיע פון 5 פערזאן, וואס וועט אנפיהרען מיט דער טעטיגקייט פון דער סעקציע און זאל איינהאלטען דעם קאנטאקט מיט דער צענטראל-פערוואלטונג. אין דער קאמיסיע זענען געוועהלט געווארען די ה"ה גרינבוים, צוקער, בעזאוויטש, גאלד-הירש און וואזשניצא.

ר' משה אהרן ווינער נ"ע

נעכטען אויף דער נאכט איז פון אטוואצק אנגעקומען די טרויעריגע ידיעה, אז דארט איז, אין דעם עלטער פון 84 יאהר געשטארבען דער בעקאנטער לאדזער גרויס-אינדוסטריעלער איינער פון די לאדזער טעקסטיל-פיאנערען ר' משה אהרן ווינער.

דער פערשטארבענער איז געבוירען געווארען אין יאהר 1844, זיין פאטער דוד ווינער א חסידישער יוד איז געווען א סוחר אין פיעטריקאוו. ביז 19 יאהר האט דער פערשטארבענער געלערנט. צו 19 יאהר האט ער חתונה געהאט אין זד'נסקא וואליא און האט געגעסען 2 יאהר קעסט. נאכדעם האט ער זיך ביסלעכווייז אנגעהויבען לערנען שרייבען אין וועבען. ווען ער איז אלט געווען 24 יאהר האט ער אנגעהויבען פאבריצירען בוימוואלענע סחורות און געעפענט א געשעפט אין לאדז. דא איז ער שפעטער אריבערגעגאנגען צו פאבריצירען וויגאניע און וואהלענע ארטיקלען, אין 1880 יאהר ארדענט ער איין א פאבריק אין זד. וואליא און אין 1892 ארדענט ער איין אן'אייגענע מעכאנישע וועבעריי פון 120 שטוהלען, אין 1908 יאהר ווערט די אונטערנעהמונג פערוואנדעלט אין אן'אקציען-געזעלשאפט מיט א גרונד-קאפיטאל פון 3 מיליאן רובל אין 1911 י. ווערט אין לאדז איינגעארדענט אן'אייגענע וואהל-שפינעריי מיט א וועבעריי פון 400 מעכאנישע שטוהלען. די פאבריק אין זד. וואליא ווערט טיילווייז ליקווידירט. ביים אויסברוך פון קריג בעקומט די פירמע איין קלאפ נאכ'ן צווייטען, זי ראנגעלט זיך אבער און פערנעהמט אן'אנגעזעהענעם פלאץ אין דער לאדזער טעקסטיל-אינדוסטריע, ביז דראבנקי'ס סאנאציע גיט איהר דעם לעצטען שטויס.

דער פערשטארבענער איז געווען איינער פון די אנגעזעהענסטע גערער חסידים. ער איז געווען א גרויסער בעל צדקה. בעת דער עפידעמיע אין 1894 יאהר האט ער אין שראדז אויסגעבויט א שפיטאל, וואס עקזיסטירט נאך ביז היינט. אין לאדז איז ער געווען מיטגליד פון פיל געזעלשאפטליכע און פילאנטראפישע אינסטיטוציעס. נאכ'ן טויט פון פאזנאנסקי איז ער אויסגעוועהלט געווארען אלט פרעזעס פון לאדזער קהלה. ער האט אבער לאנג נישט אויסגעהאלטען און איז אוועק צוליב דער הערשענדער אסימילאציע. דער פערשטארבענער איז אויך געווען איינער פון די גרינדער פון דער מקוה (דלוגא 75) וואו ער האט מנדב געווען דעם פלאץ.

זיין טויט האט ארויסגערופען א טרויער אין די ברייטסטע יודישע סוחר'ישע און ארטאדאקסישע קרייזען. תנצב"ה.

––––

צענטראל-פערוואלטונג. אין דער קאמיסיע זענען געוועהלט געווארען די ה"ה גרינבוים, צוקער, בעזאוויטש, גאלד-הירש און וואזשניצא.

רעשעניצע פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
בזשעזשינער 11, טעל. 37-63
אפען פון 9 פריה ביז 7 אוונד

ד"ר וואלינסקי	נאז, האלז, אויערן-קר.	4—3
ד"ר כערשנער	קינדער-קראנקהייטען	12—9 5.30—4
ד"ר שיפמאן	אונערליכע קראנקה.	12—10 6.30—5
ד"ר לובימאוו	הויט-און געשלעכט קר.	2—12
ד"ר שמירגעלד	נערווען און גייסטיגע קר.	3—1
ד"ר גאלדבלאט	אויגען-קראנקהייטען	2—12.30
ד"ר עליאסבערג	כירורגישע קראנקה.	$2\frac{1}{2}$—1
ד"ר בערגסאן	פרויען און געבורט-הילף	4—3

פאטאגראפיע, ספעציעלע שטראהלען א. ז. וו. פאסקען-שטעלען, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראהלונג אפערירונגען, מאסאזשען, עלעקטריזאציע, אפעראציעס. אויף פערלאנג — וויזיטען אין שטאט. — אין לאבאראטאריום ווערען אנגענומען אלע ארט אנאליזען, ווי אורין, פלעגמע און בלוט. 2120

אימפונגען נעגען שקארלאטין.
ביי דער רעשעניצע איז געעפענט געווארען א
דענטיסטישער קאבינעט
עם נעמען אן:

ד"ר זילבערשטיין	צאהן-ארצט	9—2 נ"מ.
ד"ר לאזשינסקא סמאראפאלסקא	צאהן-ארצט	7.30—3

קינסטליכע צייהן, קראנען, פעסטען א. ז. וו.
די רעשעניצע איז אויך טעטיג זונטאג.

בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבא אליך וברכתיך:
איך האב די עהרע מיטצוטיילען, אז איך האב מיין ביורא א רגעטראגען פון פעטריקאווער 18 אויף
17 פעטריקאווער 17
2-טען הויף, פארטער. דורכגאנג זאכארניא 52,
וואו עס ווערט ערלעדיגט און געשריבען אלעריי ביטעס לויט'ן אוסטאוו, קלאוזעס, זאבעזפיעטשעניעס אויף אלע שטעט אין פוילען, אפעלאציעס, אפאזיציעס. אדוואקאטעס, רעקורסען – וועגען קאנצעסיעס אין קאמיסאריאט-רזשאנדו, ביזנעס אין אלע פאליציי-בעצירקען, שותפות-אקטען, סטאטוטען, אקטען אינטערציזיעס, אקטען דאראזשיזיעס, קארנע ספראוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אלע שפראכען. 503
רעכט-קאנסולענט **י. מ'אנעלא**
פעטריקאווער 17, זאכאדניא 52
שנעל, רעיעל און ביליג!

אכטונג, ה' פריזיערס!
קעלניש וואסער 4.50 זל. א קילא.
בלומען-וואסער 4.50 זל. א קילא.
הענשעמאל 3.20 זל. א קילא.
ראזיר-זייף Pixin 50 8 זל. א קיל.
אלץ בעקומט איהר א מבדיל געסטען נור אין דער
פערפומעריע פון
י. דרוקער, זאוואדזקא 11

ס'ווערט געזוכט א
לערן-יונגעל
צו דאמען-שניידער
י. גערשענאוויטש
ציגעל-גאס 54. 1429

1 אדער 2 צימער
צו 2 פענסטער 1 שטאק אפיצינע איבערצוגעבען, עווענטועל פערדינגען אויפ'ן חודש. אדער צום שלאפען אין דער געגענד ליפאווא ביי מילשא. ווענדען זיך ליפאווא 78, וויינטרויב.

כ'האב פערלוירען
א וועקסעל
סומע 100 זל. דאטע 7 אקטאבער אונטערשריפט דוד קעניג, פאטארסקא 12, ארדרע י. ווילנער כ'בעט דעם עהרליכען פינדער אפצוגעבען צו פיווישאקא, פאלנאצנא 10. 1418

2 גוטע קוואליפיצירטע
שטאפערינס
זוכען שטעלען, עווענטועל א היימצונעהמען צו שטאפען. אפערטען אין אדם. פון דער צייטונג אונטער ליטערע A. D. 1413

רעשעניצע פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
און ערצטליך-דענטיסטישער קאבינעט
זגיערסקא 17, טעל. 16-33.

ד"ר ראקאווסקי	נאז, האלז, אויערן קר.	11-10 3-2 $7\frac{1}{2}$—$6\frac{1}{2}$
ד"ר רוזשאנער	הויט-און געשלעכט-קר.	11—10 2—1
ד"ר גאלדשטיין-פאלאק	אויגען-קראנקהייטען	2-1 8-7
ד"ר יוסטמאן	נערווען-קראנקהייטען	2—12
ד"ר ראזענצווייג	קינדער-קראנקהייטען	12-10 5-4
ד"ר פאפיערני	פרויען-און געבורטס-הילף	$1-11\frac{1}{2}$ 6-5
ד"ר קאנטאר	כירורגישע-קראנקהייטען	4-3 .ז 2-1
ד"ר ווינבערג	אונטערע הערץ לונגען-קר.	1-11 $7-5\frac{1}{2}$
ד"ר סטופעל	רענטגען	6-4 12-10
א. גראדזענטשיק	צאהן-ארצט	7—3
נ. ראזעס	צאהן-ארצט	2—9

צאהן-פונדרהילונג, פעליכטונגען, קראנען, פאסטען, א או. וו.
ביי דער רעשעניצע איז געעפענט געווארען
רענטגען-אינסטיטוט
היילונג פון הויט-קראנקהייטען פון קאפ (פארך) מיט רענטגענשטראהלען, פאר בעשטראהלונג און דורכלייכטונגען, קווארץ-לאמפע, דיאטערמיע, עלעקטריזאציע, אלע מעדיצינישע אנאליזען. א קורס פאר שטאמלער.
אימפונגען געגען שארלאך (שקארלאטין) פון 4—5 נאכם.
די רעשעניצע איז אויך אפען זונטאג.
וויזיט אין ד ר שטאט.

דער זייגער איז זיינער

און די 7 וואָכען טורמע זענען אויך זיינע.

(—) ה' אליהו מאָכלעוויטש דערצעהלט אונז פאָלגענדע געשיכטע:

ער האָט תנאים-געשריבען מיט דער טאָכטער פון ה' יאָרדאַן אויף נאַרוטאָוויטש 19 און מ'האָט איהם צוגעזאָגט 800 דאָלאַר נדן. ווען ס'איז געקומען נאָהענט צו דער חתונה, און מ'האָט געדאַרפט סילוק'ן דעם נדן, האָט מען איהם דערצעהלט אַ מעשה, אַז די כלה האָט אַ געוועלבעל פון שנים-סחורה, מאָכלעוויטש האָט דוקא פערלאַנגט מזומנים, האָט מען איהם אָנגעהויבען צו שיקאַנירען און מ'האָט איהם איבערגעגעבען דער פאָליציי מיט דער טענה, אַז ער מאָכלעוויטש האָט כלומרשט געגנב'עט אַ גאָלדענעם זייגער, מאָכלעוויטש איז געזעסען 7 וואָכען אין טורמע אויף קאָפּערניקא גאַס.

פרייטאָג איז פאָרגעקומען זיין פּראָצעס אין פרידענס-געריכט. אַ רייה עדות פון דעמבלין, פון וואַנען מאָכלעוויטש שטאַמט, האָבען ערקלעהרט, אַז מאָכלעוויטש האָט שוין דעם כלומרשט געגנב'עטען גאָלדענעם זייגער זייט 5 יאָהר, און עס קען גאָרנישט זיין קיין רייד וועגען אַ גנבה, דאָס געריכט האָט מאָכלעוויטש'ן בעפרייט.

ווי דער בעליטענער ערקלעהרט, גיט ער איצט אָן דעם ה' יאָרדאַן אין געריכט.

„וועגען נחלת-יעקב" און „נחלת-יוסף"

אַ בריף אין דער רעדאַקציע.

געעהרטער הער רעדאַקטאָר!

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער ידיעה, וועלכע איז אָבגעדרוקט-געוואָרען אין „נייעם פאָלקסבלאַט" דעם 4|10 ה. י. נומער 225 אונטער'ן טיטעל: „נחלת-יעקב" און „נחלת-יוסף". „אָנקלאַגעס צום ציוניסטישען צ. ק.", וועגען אַ מכלומר'שטען בעזוך פון פאָרשטעהער פון די אויבענדערמאָנטע געזעלשאַפטען אין אונזער ביוראָ, וועגען עולות, וועלכע עס זאָלען האָבען געגעבען זיי בעגאַנגען-געוואָרען, — האָבען מיר דעם כבוד מיטצוטיילען, אַז קיין שום דעלעגאַציע פון די דערמאָנטע געזעלשאַפטען האָט אונזער ביוראָ נישט בעזוכט און ס'קאָן דעריבער קיין רייד נישט זיין וועגען דעם, אַז מיר זאָלען האָבען געענטפערט דער דעלעגאַציע, אַז „מען מוז נאָך אָבוואַרטען אַ געוויסע צייט".

מיר דאַנקען אייך פאָראויס פאַר אָבדרוקען די דאָזיגע בעריכטיגונג און פערבלייבען

מיט אַכטונג

דער צענטראַל-קאָמיטעט פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין פוילען ש. שביב.

פון שאַנק אין... תפיסה

אַ קאָמיש-טרויעריגער סוף פון אַ גנב.

(—) אין דער וואוינונג פון יעקב שאַיעוויטש אויף בושעשינער גאַס 25, האָט זיך שבת, בעת קיינער איז נישט געווען אָנוועזענד אין שטוב, אריינגעקריגען אַ גנב, ער האָט זיך גאַנץ בנחת אויסגעזעגט דעם שלאָס פון דער טיר און איז אַריין אין שטוב. פלוצלונג האָבען זיך אויף די טרעפּען דערהערט די טריט פון שאַיעוויטש'ן דער גנב האָט דערזעהען, אַז ער איז אין פעקעל, האָט ער זיך בעהאַלטען אין איינער פון שאַיעוויטשעס שענק. שאַיעוויטש האָט אָבער דאָס בעמערקט און מיט דער הילף פון אַ שכן האָט ער די שאַנק איבערגעדרעהט מיט דער טיר צו דער פּאָדלאָגע, אַזוי אַז דער גנב האָט זיך פון דאָרט נישט געקענט אַרויסבעקומען.

אין עטליכע מינוט אַרום איז אָנגעקומען די פּאָליציי האָט דעם גנב בעפרייט... פון דער שאַנק און אַריינגעזעצט אין תפיסה. ער האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אַז דאָס איז יוסף קודניק. וועלכער ווערט שוין לאַנג געזוכט דורך דער פּאָליציי.

אָפּגעוואָרפען אַנ'עקסמיסיע

נעגען אַ רוסישער בירגערין.

(ל) פרייטאָג איז אין היגען קרייז-געריכט פאָרגעקומען אַ פּראָצעס וועגען עקסמיסיע נעגען עוגעניע מאַקאַראָווא, וועלכען עס האָט פערפיהרט דער הויז-בעזיצער פון פּאַביאַניצער שאָסע נומער 1.

דער אַדוואָקאַט פעלקא מצד דעם הויז-בעזיצער האָט מאָטיווירט זיין פאָדערונג דערמיט, וואָס מאַקאַראָווא איז אַ רוסישע אונטערטאַנין און געניסט דעריבער נישט פון געזעץ וועגען לאָקאַטאָרען-שוץ.

די אַדוואָקאַטען מצד דער מאַקאַראָוואַ האָבען אַנגעוויזען, אַז זייער קליענטקע איז געווען אַ רוסישע בירגערין בעת דער צאַרישער הערשאַפט און ממילא איז זי נאָך דער רוסישער רעוואָלוציע געוואָרען אַ סאָוויעטישע אונטערטאַנין, אָבער די רוסישע עמיגראַנטען געניסען אין פוילען פון אַזיל-רעכט, דעריבער געפינען זיי זיך אונטער'ן שוץ פון אַלע געזעצען אין דער פּוילישער רעפּובליק.

דאָס געריכט האָט די דאָזיגע טענות אָנערקענט פאַר ריכטיגע און די פאָדערונג פון אַן עקסמיסיע אָפּגעוואָרפען.

אונזערע הייזער מוזען רעמאָנ-טירט ווערען.

לאָדז וואָלט אפשר בעקומען אַ ליכטיגערען פנים.

(מ) דאָס לאָדזער פרידענס-געריכט האָט בעטראַכט די פּראָצעסען געגען די ווירטסלייט: שמואל פרענקעל (אַבראַמאָווסקי-גאַס 17) און טעאָדאָר שיטקאָנס (צמענטאַרנע 20), וועלכע זענען געווען בעשולדיגט, אַז זיי האָבען נישט געמאַכט קיין רעמאָנט אין זייערע הייזער, ווי ס'האָט געפאָדערט דער מאַגיסטראַט.

פרענקעל איז פער'משפט-געוואָרען צו בעצאָהלען 10 זלאָטעס שטראָף און צו מאַכען דעם רעמאָנט; שיטקאָנס — מיט 30 זלאָטעס שטראָף און אויך צו מאַכען דעם רעמאָנט.

יורידישע עצות.

אין דער דאָזיגער אָפּטיילונג גיט די רעדאַקציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט" ענטוואָרטען אויף יורידישע אַנפראַגען, וואָס ווערען צוגעשיקט נאָר שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופּאָן.

יורידישע אָפּטיילונג פון „נייעם פאָלקסבלאַט"

מיט דערלאַנגען אַנ'אָנפראַגע אויף אַ יורידישע עצה דאַרף צוגעלעגט ווערען דער קופּאָן פון דער ראַטע פון טאָג, ווען די אָנפראַגע ווערט אַריינגעגעבען. אויף אָנפראַגען אָהן קופּאָן וועט קיין ענטפער נישט געגעבען ווערען.

גילטיג דעם 12. אָקטאָבער 1926.

2214. אַ פּראַאינפערסירטע פוטער.

לויט'ן 47 אַרט. פון דער קאָנסטיטוציע איז דער מלוכה-פּרעזידענט בערופען צו שענקען און צו מילדערן די שטראָף לויט געריכטס-אורטיילען. אויב אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן אורטייל האָט איינער זוהן פערלוירען די רעכט, קאָן דער מלוכה-פּרעזידענט איהם אין זיינע רעכט צוריקשטעלען. לויט דערמאָנטען אַרטיקעל איז נור דער סיים בערופען צו פּראָקלאַמירען אַנ'אַמנעסטיע.

2215. אַ לעזער פון סטאַמאַרסקאַ — קליינמאַן.

דאָס בעצאָהלען די געריכטס-קאָסטען איז אָפּהענגיג פון אורטייל אין פּראָצעס. אויב דער אָנגעקלאָגטער ווערט פערמשפט מוז ער בעצאָהלען די געריכטסקאָסטען, ווערט ער אָבער בעפרייט מוז דער אָנקלאָגער בעצאָהלען. דאָס געריכט קאָן יעדען בעפרייען פון דער פליכט צו צאָהלען געריכטס-קאָסטען, אויב ס'וועט אָנערקענט ווערען, אַז ער איז נישט ביכולת צו בעצאָהלען.

2216. אַנ'אָבאָנענט פון באַלוט.

אַ קלאַוזול קאָן מען בעקומען נישט בלויז אויף פּראָטעסטירטע וועקסלען נאָר אויך אויפ'ן סמך פון אַנדערע אָפיציעלע איינזייטיגע דאָקומענטאַלע פליכטונגען (akty wieczyste, notarjalne i poświadczenia notoryjalne).

2217. ל. ל—ס.

דער פאַקט, וואָס דאָס געריכט האָט אייך אַלס 18 יעהריגען ערקלערט פאַר זעלבסטשטענדיג, גיט אייך נאָך נישט קיין רעכט צו פיהרען אַ געשעפט און צו נעהמען אויף זיך קרעדיט-פליכטונגען. דערצו מוזט איהר בעזונדער בעפאָלמעכטיגט ווערען דורך דער ראַדאַ פאַמיליינאַ וועמענס בעשלוס מוז בעשטעטיגט ווערען דורכ'ן קרייז-געריכט. אַ חוץ דעם מוז דער אַקט פון בעפאָלמעכטיגונג רעגיסטרירט און אַרויסגעהאָנגען ווערען אין האַנדעלס-געריכט.

2218. אַנ'עקסמיטירטען-לאָקאַטאָר.

דערווייל קאָן מען אייך פון הערנעמענעם לאָקאַל בעזייטיגען. איהר קאָנט אָבער דערלאַנגען אַ קאַסאַציע אין העכסטען געריכט. אמת, דאָס אויספיהרען דעם אורטייל וועט דורך דעם נישט אויפגעהאַלטען ווערען. וועט אָבער דער נייער אורטייל אויספאַלען צום גונסטען פון אייערע אינטערעסען. וועט איהר צוריק אַריינגעפיהרט אין דעם לאָקאַל.

2219. א. פ—ן.

קענען אַנ'אומשטאַנד, וואָס איז בפירוש אָנגעוויזען אין אַנ'אומצווייפעלהאַפטען דאָקומענט, איז נישט פאַרהאַן קיין שווערען.

Dr. med. H. LUBICZ
עגעלניאַנאַ 43, טעל. 41-32.
ספעציאַליסט פאַר הויט, וועגערישע און טעגער-שוואַכע קראַנקהייטען
הײלונג מיט קוואַרץ-לאַמפּען (האָר-אויספאַל)
נעמט אָן פון 8—10 און פון 5—8 אָווענד

דער פאַטאַלער קאָנטראַקט.

אַנ'אויסערגעוועהנליכע ליבעס-טראַגעדיע אין ווין.

אין ווינער יודישען קוואַרטאַל האָט זיך די טעג אָפּגעשפּילט אַ זעלטענע ליבעס-טראַגעדיע.

אַלפרעד ניימאַן, אַ 34 יעהריגער יודישער יונגערמאַן, אַ סוחר, האָט פון יונגענלחייט אָן געהאַט אַ געטרייען חבר מיט'ן נאָמען זיגפריד שוועד. ביידע יונגעלייט האָבען איין מאָל אין אַ שעהנעם זומער טאָג גענומען און זיך פערליעבט אין אַ מיידעל מיט'ן נאָמען ראָזע.

ראָזע איז געווען שעהן ווי אַ בלום און ליכטיג ווי די זון אין תמוז. ביידע יונגעלייט, ווינער עלעגאַנטען, פלעגען זיך מיט ראָזע'ן שיפען אויף אַ שיפעל אויפ'ן טייך דונאַי. אַנ'אַנדערש מאָל פלעגען זיי אַלע דריי צוזאַמען דראַפּען זיך אויף די הויכע בערג נעבען ווין און אַלע דריי זענען, ווי געוועהנליך יונגעלייט, געווען פער'שכור'ט פון זייער ליבע.

איז אָבער איינגעפיהרט אין לעבען אַזוי, אַז איין מיידעל קען בלויז הייראַטען מיט איין יונגענמאַן און נישט מיט גאַנצע צוויי. דאָ אָבער זענען אין אונזער ראָזע'ן געווען פערליבט צוויי יונגעלייט, און ביידע האָבען זיך צו איהר גע'שדכן'ט גאַנץ געשמאַק, און ביידע האָבען זי געוואָלט פאַר אַ כלה. וועמען זשע זאָל זי נעהמען — אַלפרעד'ן צי זיגפריד'ן?

בעת אָבער ראָזע האָט זיך נישט געקענט ענטשליסען וועמען פון די ביידע זי זאָל נעהמען פאַר אַ חתן, וועלכער פון זיי עס איז איהר ליבער, איז די געשיכטע פאַר זיגפריד'ן און אַלפרעד'ן פיל ערנסטער געווען.

איין מאָל איז זיגפריד געקומען צו אַלפרעד'ן און האָט צו איהם אַזוי געזאָגט:

— הער נאָר אַלפרעד, אויב דו וועסט הייראַטען מיט ראָזע'ן, וועל איך דאָס נישט אריבערטראָגען. איך וועל דיך ערמאָרדען. דו ביזט טאַקע מיין בעסטער פריינד, אָבער איך קען נישט אונטערדריקען מיין ליבע צו ראָזע'ן.

זענען ביידע פריינד שטאַרק טרויעריג געוואָרען און האָבען אָנגעהויבען צו טראַכטען עפּעס אַ פּלאַן וואָס זאָל זיי ביידען אַרויספיהרען פון דער קריטישער לאַגע.

און זיי האָבען אויסגעאַרבייט אַזאַ פּלאַן:

ביידע פריינד האָבען בעשלאָסען זיך „איינצוטיילען" מיט ראָזע'ן. זיי האָבען אָבגעמאַכט פאָלגענדען אָפּמאַך: צוערשט זאָל איינער פון זיי הייראַטען מיט ראָזע'ן, לעבען מיט איהר אַ שטיק צייט. דאַן זאָל ער זיך מיט איהר גט'ן און דער אַנדערער זאָל דאַמאָלס מיט איהר הייראַטען, דאָס הייסט, אויב ער וועט נאָך האָבען חשק.

ביידע פערליבטע חברים האָבען אונטערגעשריבען דעם קאָנטראַקט. וועלכער זאָל אָבער פריהער הייראַטען מיט ראָזע'ן?

צווישען דזשענטעלמען ווערען אַזעלכע פראַגען ענטשידען דורך אַ גורל.

אַז ראָזע האָט דערהערט פון דעם גורל איז זי געווען גליקליך.

הכלל, אַלפרעד ניימאַן, דער גליקליכער געווינער, האָט מיט מזל געהייראַט מיט דער שעהנער ראָזען און זיין פריינד זיגפריד שוועד האָט געטאַנצט אויף דער חתונה ביז טאָג.

און איצט הויבט אָן אונזער געשיכטע צו ווערען בלוטיג-ערנסט.

אַלפרעד ניימאַן האָט מיט זיין פרוי ראָזע אָפּגעלעבט עטליכע יאָהר גליקליך און צופרידען, און עס זענען געבוירען געוואָרען צוויי קינדער.

זיגפריד איז געווען ערגעץ פערשוואונדען. ער האָט געוואוינט ערגיץ אין אַ פרעמדער שטאָט און ער האָט נישט געשטערט דאָס גליק פון דעם פערהייראַטען פּאָר פאָלק.

דאָ נישט לאַנג, ווען ניימאַן איז געזעסען מיט זיין פאַמיליע ביים טיש עפענט זיך די טיר און עס קומט אַריין עפּיס אַ פרעמדער יונגערמאַן.

אין אָנפאַנג האָט מען איהם נישט דערקענט. באַלד אָבער איז געוואָרען אַ גדולה און מען האָט זיך אַרומגעכאַפּט קושען. דער פרעמדער איז געווען אַלפרעד'ס פריינד, זיגפריד. אַלפרעד האָט איהם אויפגענומען אַלס טייערען גאַסט און ראָזע האָט זיך מיט איהר פריינד אויך שטאַרק דערפרעהט.

אויף מאָרגען רופט אַריין דער גאַסט זיין פריינד אַלפרעד'ן אין אַ בעזונדער צימער און ערקלערט איהם, אַז ער איז געקומען מאָהנען זיין „חוב". די צייט, האָט ער ערקלערט, פון דעם „קאָנטראַקט" איז שוין אַוועק, און איצט מוז ער, אַלפרעד, זיך גט'ן מיט זיין פרוי, און ער, זיגפריד שוועד, וועט מיט איהר הייראַטען, אַזוי ווי זיי האָבען דעמאָלט, צוריק מיט יאָהרען, אָפּגעמאַכט.

אַלפרעד איז ממש אַרויס פון די כלים:

— וואָס רעדסטו? וואָס זאָגסטו? גאָט איז מיט דיר, איך לעב מיט מיין פרוי גליקלעך און צופרידען. מיר האָבען שוין קינדערלעך.

אַזוי האָט ער נעבעך גע'טענה'ט, אַלפרעד ניימאַן, אָבער עס האָט איהם ווייניג וואָס געהאָלפען. זיגפריד האָט גע'טענה'ט זיינס, אַז ער איז נאָך אַלץ פערליבט אין ראָזע'ן און אַז ער בעשטעהט אויף זייער אָפּמאַך.

— נו, און ראָזע? וואָס האָט זי געזאָגט צו דער געשיכטע? — וועט דער לעזער פרעגען.

ראָזע האָט טאַקע עפענטליך ערקלערט אַז זי וועט זיך מיט איהר מאַן נישט גט'ען, אין געהיים אָבער האָט זי גענומען שפּילען מיט זיגפריד'ן אַ „ליבע".

האָט אַלפרעד ניימאַן געזעהן, אַז זיין גליק איז צושטערט געוואָרען, און אַז עס וועט איהם שוין גאָר נישט העלפען האָט ער פערפיהרט אַ גט-פּראָצעס געגען זיין פרוי.

ביים פּראָצעס איז זיגפריד שוועד פערהערט געוואָרען אַלס עדות און ער האָט דערצעהלט וועגען דעם אָפּמאַך וואָס ער האָט צוריק מיט יאָהרען געשלאָסען מיט זיין פריינד אַלפרעד. ער האָט ערקלערט, אַז די פרוי ראָזע געהערט איצט צו איהם, ווייל לויט דעם קאָנטראַקט האָט ער אַ רעכט אויף איהר.

מענשען האָבען געוואָלט זיך אַריינלעגען אין שלום אַריין, מען איז געלאָפען צו זיגפריד'ן, מען האָט איהם בעשוואוירען נישט צו פערניכטען דאָס גליק פון אַ פאַמיליע. אָבער עס האָט גאָרנישט געהאָלפען. זיגפריד האָט אַלץ געפאָדערט דאָס זייניגע.

דער סוף איז געווען, אַז אַלפרעד ניימאַן האָט זיך גע'גט מיט זיין פרוי און זיגפריד שוועד האָט מיט איהר געהייראַט.

אַלפרעד איז שיער נישט משוגע געוואָרען פון שמערצען. ער איז אַרומגעגאַנגען אָפּגעריסען און אָפּגעשליסען איבער די ווינער קאַפע-הייזער אין יודישען קוואַרטאַל און יעדען, וועד עס האָט נאָר געוואָלט הערען, האָט ער דערצעהלט זיין טראַגעדיע. ער האָט פערנאַכלעסיגט אַלע זיינע געשעפטען און איז געוואָרען אַ בעטלער. ער האָט שטאַרק געבענקט נאָך זיין פרוי און קינדער, וועלכע האָבען זיך געפונען ביי דער מוטער. דאָ נישט לאַנג צוריק איז ער אַזוי פערצווייפעלט געוואָרען, אַז ער האָט גע'ניפט אַ רעוואָלווער, אַריבערגעגאַנגען צו זיין עמאַליגען פריינד זיגפריד שוועד אין הויז און אין איהם אַריינגעשאָסען דריי קוילען. זיגפריד שוועד איז שווער פערוואונדעט געוואָרען און די דאָקטוירים האָבען איהם קוים אָפּגעראַטעוועט דאָס לעבען. אַלפרעד ניימאַן איז אַרעסטירט געוואָרען און איז אָנגעקלאָגט געוואָרען פאַר מאָרד. ביי זיין פּראָצעס האָט ער מיט טרעהרען אין די אויגען דערצעהלט פאַר די ריכטער די געשיכטע פון זיין אומגליקליכער הייראַט און פון דעם אונגליקליכען „קאָנטראַקט" מיט זיין פריינד זיגפריד שוועד. די ריכטער האָבען אויף איהם גרויס רחמנות געהאַט און האָבען איהם פעראורטיילט בלויז צו צוויי יאָהר טורמע.

מ-פ

שלמה המלך׳ס משפט אין באלטע

צוויי מאַמעס פּראָצעסירען זיך איבער א קינד.

א בילד פון רוסישען געריכט.

פון דער שטאָט באַלטע שרייבט מען:

אין געריכט הערט זיך אַ אינטערעסאַנטער ענין. צוויי מוטערס שפּאַרען זיך איבער אַ קינד און יעדע פון זיי טענה׳ט. אַז דאָס קינד איז איהרס.

— סטייטש, איך האָב דאָך געבוירען, — טענה׳ט איינע.

— און איך האָב איהם אויסגעהאָדעוועט, — רעדט די צווייטע.

צוטיילט זיך דער עולם אין צוויי לאַגערן.

— אַזאַ מאַמע וואָלט איך דעם קאָפּ צוברעכען.

— מ׳מוז אויף איהר אַ זכות געפינען זי איז געווען אָרבייטסלאָז, איז זי געצוואונגען געווען דאָס קינד אוועקצוגעבען.

— איך וואָלט איהר דאָס קינד נישט געגעבען.

— איהר האָט אַ טאַטעריש האַרץ.

אָבער אַזוינע מענות הערט מען נאָר ביז׳ן פאַנאַנדערקלייבען דעם ענין. מיט׳ן גאַנג פון דעם פּראָצעס ווערט די זאַך קלאָהרער.

שוויכטבוים איז אַ יוד אַ גאַרבער, לעבט שוין מיט זיין ווייב עטליכע יאָהר און האָט קיין קינדער נישט. זיי האַלטען זיך ביי איהם נישט. ער, שוויכטבוים, איז אַנ׳אָקוראַטנער מענש, סטאַרעט זיך, זיין ווייב זאָל אַלע יאָהר זיין אויף דער צייט. נאָר דערציהען אַ קינד קאָנען זיי נישט — קינדער „האַלטען זיך נישט״ און קינדער ווילט זיך, בעזונדער וויל זי. האָבען זיי געפרעגט מענשען, דעם רב. זאָגט מען זיי, אַז עס איז פאַרהאַן א סגולה, זאָלען זיי צונעהמען אַ פרעמד קינד פאַר „אויסכאָווענצן״, וועלען זיך זייערע אייגענע קינדער האַלטען. האָבען זיך די שוויכטבוימס אָנגעכאַפּט פאַר דער סגולה, האָט מען צוּוויסען געגעבען אַ פּאָר גבאי׳טעס, אַז אויב זיי וויסען פון אַ בעלן, וואָס וויל אָפּגעבען זיין קינד, וועלען זיי, שוויכטבוים, דאָס נעהמען פאַר אַנ׳אייגענס.

און אַ בעלן אויף אָפּצוגעבען אַ קינד האָט זיך גראָד געפונען. פאַגרעבינסקי איז אַ מיליציאָנער, אין דער פערגאַנגענהייט אַ זייגער-מאַכער, איז צו אין 24. יאָהר ערגעץ אַוועקגעפאָהרען, האָט זיין ווייב איהם דאָ אַ צווייטען זוהן („נצוואונען״). איז איהם די מעשה נישט געפעלען, דער וואָרים פון צווייפעל האָט איהם אָנגעהויבען צו עגבערן. אין זיין אָפּוועזענהייט אַ קינד געבוירען, אפשר איז דאָס קינד נישט פון איהם?

פון טאָג צו טאָג האָט פאַגרעבינסקי אַלץ מעהר געצווייפעלט. ביז אין איינעם אַ טאָג האָט ער זיך מיט האַרץ אָנגענומען און זיין ווייב דערקלערט:

— אַזוי ווי איך צווייפעל, צי דאָס קינד לעמעלע איז מיינס, און אום עס זאָל אין שטוב נישט זיין קיין מחלוקת, לאָמיר דאָס קינד אוועקגעבען, זי האָט זיך געטראַכט: אדרער פערלירען אַ מאַן, איז גלייכער אַ קינד, און דעם קליינעם לעמעלע האָט מען גאָך דעמועלבען ביינאַכט אַ קראַנקען אַנגעפיהרט צו שוויכטבוימס. און די שוויכטבוימס האָבען דאָס 3 וואָכיגע לעמעלע צוגענומען און דאָס ערצויגען גלייך ווי אַנ׳אייגענס.

פאַרוואָס-זשע איצט, ווען דאָס קינד איז שוין צוויי יאָהר אַלט, ווילט זיך פאַגרעבינסקי׳ן דאָס צונעהמען און ער האָט אויפגעהערט צווייפלען און טרעפען אויף די פינגער, ווער איז דער טאַטע פון דעם קינד?

דערויף גיט מען אַזאַ ענטפער:

אין פּערוואַמאַיסק איז פאַרהאַן אַ יוד א נגיד. און דערצו אַ „בעזדעטניק״, ווייסט ער אויך פון דער סגולה, וואָס די שוויכטבוימס, אַז מען נעהמט צו אַ פרעמד קינד האַלטען זיך אייגענע קינדער. האָט זיך דעם פערוואַמאַיסקער נגיד פערגלוסט אַ קינד און ער האָט צוגעזאָגט אַ פּאָר מאה׳ס רובעל, און פאַגרעבינסקי איז אַנ׳אָרימאַן, נעהמט אײַנגאַנצען 28 רובעל אַ חודש אַלס מיליציאָנער, און דאָ האָט ער אַ מעגליכקייט צו בעקומען אַ פעטע מטבעה פאַרן קליינעם לעמעלע, איז פאַרוואָס נישט? זאָל ער דערלאַנגען אין געריכט, און דער פּראָלעטאַרישער געריכט וועט שוין געפינען דעם אמת, וועמען דאַרף קומען דאָס קינד.

— וואָס אַרט אייך טרעגט דאָס געריכט ביי דער מוטער, — אַז דאָס קינד וועט זיין ביז 16 יאָהר אַלט ביי די שוויכטבוימס? זיי היטען איהם אָפּ, און בכלל פעהלט איהם גאָרנישט.

— איך האָב מורא איין זאַך, — טענה׳ט פאַגרעבינסקיא, — אַז זיי, אַלס קוסטאַרען וועלען נישט געבען מיין קינד די געהעריגע דערציהונג. זיי זענען פּראָסטע מענשען.

— און איהר וואָס זייט?

— איך אַליין האָב געענדיגט דריי קלאַסען גימנאַזיע און מיר וועלען איהם קאָנען געבען אַ גוטע ערציהונג.

און דאָס פּראָלעטאַרישע געריכט האָט גע׳פסק׳ענט, אַז איידער דערציהען קינדער אין גייסט פון פאַגרעבינסקיס דריי קלאַסען גימנאַזיע, און אוועקוואַרפען דריי-וואָכיגע קינדער (ווען שוויכטבוים נעהמט דאָס נישט, וואַרפט זי דאָס אונטער), איז גלייכער דאָס צו לאָזען ביים „גראָבען״ קוסטאַר שוויכטבוים. אמת, פון דעם פסק-דין איז פאַגרעבינסקי נישט שטאַרק צופרידען, ער פערלירט אַ פּאָר רובעל, וואָס ער וואָלט געקאָנט האָבען פאַר׳ן יאָט, אָבער דערפאַר בעגעגענט דעם פסק-דין דער עולם מיט רוישענדע אַפּלאָדיסמענטען.

רעיעל! ביליג!

די נייעסטע פּערפומען, קרעמען, כּאָלעט-זייפען, קעלגישע און בלומען - וואַסערן, פודער הוביגאַן, קאָטי און אַנדערע צו רעדוצירטע פּרייזען עמפּפעהלט

פּערפומעריע דרוקער,

!! זאַמענהאָף !!

פאַר אַנגראָסיסטען — ראַבאַט!

ביליג! רעיעל!

א קאנפערענץ פון די ענגלישע ציוניסטען.

לאָנדאָן, (י.ט.ט.) אויף דעם 10. אָקטאָבער איז צוזאַמענגערופען געוואָרען אַ קאָנפערענץ פון די ענגלישע ציוניסטען. די קאָנפערענץ וועט זיין געווידמעט ספּעציעל דער קרן-קימת און קרן-היסוד אָרבייט. אין צוזאַמענהאַנג דערמיט ווענדעט זיך דער אָרגאַן פון די ענגלישע ציוניסטען „זיאָניסט רעוויאו״ צו די ציוניסטען אין ענגלאַנד מיט אַנ׳אויפפאָדערונג זיך אָפּצורופען אויפ׳ן רוף פון אַקציאָנס-קאָמיטעט און פערשטאַרקען די אַרבייט אויף צו פערגרעסערן די ציוניסטישע פאָנדען.

א גראַנדיעזער טרויער-אָווענד צום אנדענקען פון ישראל זאַנגוויל.

ניו-יאָרק. (י.ט.א.) די טעג איז אין קאַרנעדזשי-האָל פאָרגעקומען א גראַנדיעזער טרויער-אָווענד, געווידמעט דעם אָנדענקען פון ישראל זאַנגוויל. דער אָווענד איז אָרגאַניזירט געוואָרען דורך דעם אַמעריקאַנער יודישען קאָנגרעס.

צו בעהערען דעם פערשטאָרבענעם גרויסען דיכטער איז געקומען אַנ׳עולם פון 3000 פערזאָן. פאָרזיצענדער איז געווען ה׳ שטרוק. דער ערשטער רעדנער, דער בעקאַנטער יודישער פילאַנטראָפּ, נתן שטרויס האָט דערצעהלט וועגען זיינע פּערזענליכע בעציהונגען מיט דעם דיכטער.

נאָכדעם האָט דער בעקאַנטער ליטעראַטור-קריטיקער פּראָפ. ראָבערט מארס געשילדערט די ליטעראַרישע דערגרייכונגען פון זאַנגווילען. לואי מאַרשאַל האָט כאַראַקטעריזירט זאַנגווילין אַלס מאָדערנעם בר-כוכבא.

דער לעצטער האָט גערעדט ר׳ סטיפען וויינז. ער האָט זיך אָבגעשטעלט אויף זאַנגווילס נאַציאָנאַלער טעטיגקייט.

רעדאַקציאָנס-קאָלעגיום:
מ. בראָדערזאָהן, ל. בראַנט, ח. י. ברוסטאָווסקי, ב. זינגער
פערענטוואָרטל. רעד.: ח. האָפמאַן.
אַרויסגעבער: פערלאַג „נייער פאָלקסבלאַט״, פּראָדוציר-קאָאָפּעראַטיווע מיט פאַי-האַפטונג.

ZWIEDZ WYSTAWĘ GOSPODARSKO-HYGIENICZNĄ w ŁODZI
Al. Kościuszki 73, 75, 77
„Targ Rzemieślniczy“.
Koncerty—Radjo—Kino. 1485 Wejście 1 złoty.

Dr. L. LEWITAN
נעהמט אָן אין דערהיים פון 5 ביז 7 אָווענד צו קליניק-פּרייזען. לאָדז
גדאַנסקאַ 31.

די ליבעס פון א קייזערין.

היסטאָרישער ראָמאַן פון לעבען אין רוסישען קייזערליכען הויף

פון ל. זאַכער מאַזאָך.

(6

יעליזאַוועטע האָט זיך מעהר נישט געקענט בעהערשען, זי האָט מיט אמאָל אויסגעשריגען:

— און דאָס, וואָס יעדער וויס, אַז הינטער אייער מאַנ׳ס רוקען לעבט איהר מיט אנדערע, בעדייט דאָס אויך אָפּגעהיט באַמ׳ס געבאָט?

מאַדאַם לאָפּוכין איז בלייך געוואָרען און האָט א ווײַלע אָנגעקוקט יעליזאַוועטען מיט צוטומעלטע אויגען. דערנאָך האָט זי זיך מיט אַמאָל אויסגעגלייכט און געענטפערט שטאָלץ:

— פּרינצעסין, אויף דער פראַגע וועל איך גאָט ענטפערן!

די קייזערין אַננאַ האָט זיך צולאַכט מיט איהר גאַנצען מגושמדיגען גוף.

— און מיר וועסטו ענטפערן, טייבעלע מיינע? — האָט זי זיך דערנאָך געווענדעט צו מאַדאַם לאָפּוכין.

איז מאַדאַם לאָפּוכין געפאַלען צו איהרע פיס און האָט אויסגעשריגען:

— אָ! קייזערין, דאָס איז א הייליגער סוד פון מיין האַרצען, וואָס איז נאָר אָפען פאַר גאָט.

— קיין סוד טאָר נישט זיין ביי קיינעם אין מיין לאַנד פאַר דער קייזערין פון רוסלאַנד — האָט אַננאַ געזאָגט.

מאַדאַם לאָפּוכין איז ענטשוויגען געוואָרען.

— פאַרוואָס שווייגסטו, טייבעלע מיינע?

— בעשטראָף מיך, קייזערין, איך קען נישט זאָגען.

די קייזערין האָט זיך ווידער צולאַכט

— זאָל איך אפשר פרעגען ביים גראַף לעווענוואָלדען? — האָט זי זיך אָנגערופען און נאָך העכער זיך צולאַכט, אזוי אַז דער שטול אונטער איהר מגושמדיגען גוף האָט זיך געטרייסעלט.

מאַדאַם לאָפּוכין האָט געשוויגען.

— שטיי אויף, טייבעלע מיינע, און מאָרגען קום צוריק און דו זאָלסט מיר דערצעהלען אַלצדינג, אַלע סודות דיינע מיט דעם גראַף לעווענוואָלדען, און ווי אַזוי דו נאַרסט אָפּ דיין מאַן. איך האָב ליב צו הערען אַזעלכע מעשיות — האָט די קייזערין אַננאַ דערנאָך איהר געזאָגט.

8. דער שטן.

אַז מאַדאַם לאָפּוכין איז אַוועק, האָט יעליזאַוועטע אויסגעשריגען מיט שנאה:

— ווי אַזוי האָט זי זיך דערוועגט נישט צו פאָלגען דעם בעפעהל פון איהר קייזערין? זי האָט געמוזט רעדען, ווען דו האָסט איהר בעפוילען. דו האָסט אַ צו-גוט האַרץ, קייזערין!

— איך ווייס, טייבעלע מיינע. גאָט האָט מיך אַזוי בעשאַפען, אַז איך זאָל גוט זיין צו מענשען, אָבער אַ פאַרשוין איז זי. נישט אומזיסט האָט הערצאָג בירעָן איהר אַמאָל אין זינען געהאַט.

יעליזאַוועטע האָט אויפגעגלאָצט אויף איהר די אויגען.

— הערצאָג בירען? — האָט זי איבערגעפרעגט פערטראַכט.

און מיט אַמאָל האָט איהר אַ זעץ געטון אַ געדאַנק אין קאָפּ. און אין אַ ווײַלע אַרום האָט זי זיך אָנגערופען:

— און ווי אַזוי קענסטו וויסען, קייזערין, אַז נאָך איצט האָט ער זי נישט אין זינען?

— ווער?

— אָט טאַקי הערצאָג בירען?

די קייזערין אַננאַ איז געוואָרען אומרוהיג אויף איהר שטול.

— וואָס רעדסטו, טייבעלע מיינע? דער הערצאָג האָט קיינעם נישט מעהר אין זינען, ווי מיר און די רעגירונג.

— דיך אויך און די רעגירונג אויך און אפשר איהר נאָך מעהר — האָט יעליזאַוועטע גערעדט, אָנכאַפּענדיג זיך אַלץ מעהר און מעהר אָן דעם געדאַנק, צו מאַכען די אַלטע און קראַנקע קייזערין אייפערזיכטיג — זי איז דאָך טאַקי שעהן ווי אַ געמין און לעבט זיך ווייט פון מענשען, אינגאַנצען צוריקגעצויגען. ווער ווייסט, מיט וועמען זי טרעפט זיך אין איהר צוריקגעצויגענקייט?

— אָ, שווייג, שווייג! — האָט די קייזערין איהר אונטערבראָכען און אָנגעהויבען צו כריפּען, אַזוי ווי אַנ׳אַלטע, פערזשאַווערטע מאַשין — איך גלויב עס נישט, איך גלויב עס נישט. פאַרוואָס פערזאַפּטסטו מיר מיין בלוט, טייבעלע מיינס?

און דאָ איז מיט אַמאָל אַריינגעקומען בירעָן.

און ווען ער האָט געקושט די האַנד פון זיין קייזערין און זיין געליבטע האָט זי זיך פּלוצלים מיט אַמאָל געווענדעט צו איהם מיט אַ פינסטערער מינע:

— הערצאָג, דו קענסט דעם קאַמערהער לאָפּוכינ׳ס ווייב?

דעם הערצאָג בירענען איז די דאָזיגע פראַגע געווען אומאָנגענעהם, ווייל ס׳האָט איהם דערמאָנט אָן דעם, ווי אַזוי די שעהנע מאַדאַם לאָפּוכין האָט איהם אַמאָל פערשפּויסען פון זיך, ווען ער האָט געזוכט איהר ליבע. פון דאַמאָלס אָן האָט ער געטראָגען אַ פערבאָרגענע שנאה צו איהר און אַ קנאה צו לעווענוואָלדען.

ער האָט געענטפערט:

— איך האָב זי אַמאָל געטראָפען.

— און איצט?

— איצט אינטערעסירען מיך נישט קיין פרויען. בעזונדערס זי, וואָס איז מיר גאַנץ אונסימפּאַטיש.

— איז דאָס אמת, הערצאָג? זי איז דאָך אַזוי שעהן.

— אפשר ביים גראַף לעווענוואָלדען אין די אויגען.

יעליזאַוועטע האָט זיך אָנגערופען:

— הערצאָג, זי האָט בעליידיגט די קייזערין. זינט ווען קען מען עפּעס בעליידיגען די קייזערין פון רוסלאַנד?

— ווער האָט זיך דאָס דערוואַגט?

— זי, מאַדאַם לאָפּוכין, הערצאָג.

און יעליזאַוועטע האָט איהם איבערגעגעבען, וואָס עס איז פריהער פאָרגעקומען, און א סך אַנדערש, איבערגעטריבען.

און א טייוועלשער שמייכעל האָט זיך בעוויזען ביים הערצאָג בירענען אויף די ליפּען. ער האָט זיך אָנגערופען:

מיין קייזערין טאָר קיינער נישט בעליידיגען, נישט אפילו אין די געדאַנקען. יעדערער און יעדע, מעג זי זיין ווי שעהן, זאָל בעשטראָפט ווערען פאַר דער מינדעסטער בעליידיגונג פון מיין קייזערין!

— אך, גענוג בעשטראָפט! — האָט די קייזערין אַרויסגעקרעכצט — ווידער בלוט פערגיסען? ווייניג נאָך בלוט פערגאָסען?

— קיין בלוט פערגיסען: זי וועט ביי מיר דורכפאָהרען קיין סיביר! — האָט דער הערצאָג בירעָן געענטפערט.

— מ׳דאַרף נישט, מ׳דאַרף נישט — האָט די קייזערין אַרויסגעמורמעלט צוטראָגען — זאָל מען איהר מוחל זיין. איך בין איהר מוחל. גענוג אומגליקליך געמאַכט מענשען. איך וויל, אַז די מענשען אין מיין לאַנד זאָלען גליקליך זיין! האָט זי אַרויסגערעדט, ווי מיט געבעט, צו בירענען.

(פאָרטזעצונג קומט).

שטרייכט

פוסבאָדעז, פענסטער, טירען, מעבעל

נאָר מיט דער

שנעל-און הארט-טרוקענדע גלאַנץ-פאַרבען

„ALBALIN"

אויסערגעוויינלעך דויערהאַפט!

פאַרבען- און לאַק-פאַבריק

KOSEL i S-ka, Łódź,

הויפּט-לאַגער: **Przejazd 8**

פיליע: **Piotrkowska 98** 1421

אכטונג! אויכגעבּרענטע לעמפּלעך אויף נייע

מיר טוישען אוים

ביי אַ מינימאַלען אָפּצאָהל

1426

Karol Küster Synowie, Sienkiewicza 23, róg Moniuszki

בעקאַנטמאַכונג.

די בעוו. פירמע **ח. לאָזינסקי** האָט געעפענט אַ פּראַנט-

מעבעל-געשעפט

אויף נאַראָנסקאַ (דלוגאַ) **44** טראַמוואַי 6 און 8

קויפט פערשידענע מעבעל, דיוואַנעס, פּעלצען, נצינבער, ניי-מאַשינען א.ז.וו. צאָהלט די העכסטע פּרייזן

בעמערקונג: און געשעפט איז שטענדיג אויף לאַגער פערשידענע מעבעל און גוטען צושטאַנד פּרעזווערדיג צו פערקויפען. (פּריוואַט-וואוינונג בענעדיקטאַ **28**).

וואוינונג פון 2-3 צימער

און קיך מיט בעקוועמליכקייטען אָדער

אַ טייל פון אַ גרויסע וואוינונג

ווערט זאָפאָרט געזוכט. אָפערטען אונטער „W. T." אין אַדמיניסטראַציע. 1413

איך קויף אַלטע ביכער

איך קויף און פערקויף פערשידענע אַלטע און נייע יודישע און פּוילישע ביכער. איך גיב אויך ביכער אהיים אויסצולעזען בילינ. קומט און איבערצייגט אייך. צו ווענדען זיך בײַם צײַטונגס-פערקויפער יוסף וועלניאוש אַלט-שטאָדט 1.

קויפט מעבעל

פון רעד 2-ער נײַשטקיין האַנד, ווייל אױלכע בעקומט איהר אַמביליגסטען פון דער 1-טער האַנד ביי

L. SALAMONOWICZ, 66 Wschodnia 66, tel. 34-25

אייג. אויסראַבייטונג! בעקוועמע בעדינגונגען! לאַנגיעהרע גאַראַנטיע!

פּעלץ-וואַרען

אַלער אַרט, ווי אויך פּערטיגע מענטעל די נייעסטע מאָדעלען געבּרענגט פון אויסלאַנד קויפט מען נאָר אין בעוואוסטען פּיטער-געשעפט פון

JÓZEF TYGIER

טעלעפאָן **13-22** 29 פּעטריקאַווער

צוגענגליכע פּרייזען! בעקוועמע בעדינגונגען!

1150 קירזשנער-ווערקשטעל אויפ'ן אָרט.

Dr. med. S. NIEWIAŹSKI

הויט און ווענערישע קראַנקה. מענער-שוואַכע

נעהמט אָן פון 6 ביז 9 נאַכטמאָג

שענקעוויטשאַ 34.

Dr. med. H. GUTSZTADT

ספּעציאַליסט פאַר אַקושער- און פרויען-קראַנקהייטען

62 Zachodnia 62

(Cegielninaa 23) Tel. 29-52

נעמט אָן פון 10 ביז 12 און פון 4 ביז 6 אָווענד. אין לעטשניצע „סאַניטאַס" צעגעלניאַנאַ 29 פון 6 ביז 8 אָווענד.

אַ עלעגאַנט צימער

אין אַן ערשטקלאַסיג הויז מיט אַלע באַק ועמליכקייטען ווי צענטראַל-בעהייצונג, באַדע-צימער, עלעקטרישע ליכט א. אז. וו. אין צענטרום פון שטאָדט פון 1-טען נאָוועמבער אָן צו פערדינגען 1329

אָפערטען אין אדמ. פון „עקספּרעס" פאַר „M.".

היילפּעדאַגאָגישע קורסע

פאַר שוואַכבעפעהיגטע און שווערערציהבאַרע קינדער. שפּראַכשטערונגען

Dr. med. A. SZMIRGELD

נערווען-אַרצט, 1244

CEGIELNIANA 6.

אײַנשרייבען קאָן מען זיך יעדען טאָג פון 6 ביז 7 אָווענד.

סיווערט נעזוכט

אַ צימער

מיט טועל 2 פאַר אַ געשעפט, אין דער געגענד פון ...יאַם מארק. אָפערטען אין אַדמיניסטראַציע אונטער „BLUM". 1374

דאַנטיסט און צאָהנטעכניק

י. ביטענסקי

5 קאָנסטאַנטינער

נעהמט אָן אַלע טאָג פון 9 פריה ביז 8 אָווענד.

פרייזען ביליגע! גאַראַנטירט און נצאָהלט

Dr. H. Hammer

אַקושער און פרויען-קראַנקהייטען.

נעהמט אָן פון 5 ביז 7 אָווענד.

Wschodnia 38, telefon 28-39.

וויכטיגע נייהייט

פּעלצוואַרען

אויף ראַטעס

מענער און דאַמען פּעלצען אויך אײַנצעלנע פוטערלעך און גרויסען אויסוואַהל — צו בעקומען ביי —

I. SZWARCMAN

41 NARUTOWICZA 41 866

ס'ווערט אויך אָנגענומען אַלע אַרט רעפּעראַטורען

אכטונג! אין מיין ערשטקלאַסיגער אכטונג!

קירזשנער

ווערען אָנגענומען זעמטליכע פּעלץ-אויסאַרבײַטונג ווי אויך בעשטעלונגען פון אייגענע וואַרען צו ביליגע פּרייזען און גוטע בעדינגונגען.

מ. שאַליט, פּעטריקאָווער 33

Lek. Dentysta

Jakób Botwinik

געאַרבייט אין דער לאָדזער קראַנקען-קאַסע איבער 4 יאָהר, נעהמט אָן טעגליך, אויסער שבת פון 3 ביז 9 אָווענד אויף דער

נאָוואָמיעסקאַ 26, פראָנט 2. שטאָק

היילען, פלאָמבירען, צאָהן-ציהען אָהנע שמערצען, קינסליכע ציינער, קאָראָנען און גאָלד-בריקען.

186 צוגענגליכע פּרייזען.

פאַר מיטגל. פון קראַנקען-קאַסע און ווייטערע פאַמיליעס זעהר ביליג

מיט 25% ביליגער!

קויפט מען נור ביי מיר אַלער אַרט סיסטעמען עכשקי. שרייב- און רעכען-מאַשינען, נייע ווי אויך געלעגענהייטס-ליכע. ס'ווערען אויך געקויפט און אויסגעטוישט אַלטע מאַשינען, טאַשמעס, קאָלקע און אַלע אַנדערע מאַשין צוגאָבען. :----: ס'ווערט אויסגעלערנט מאַשין-שרייבען

רעפּעראַציע-וואַרשטאַט פאַר אַלע סיסטעמען

ADOLF GOLDBERG אנדזשעיאַ **1** 1. שטאָק טעלעפאָן 37-54

איל זיך, ווייל די קענסט פערזעהן!

אין פון אייגענער שילד לאָזט די אדורך די געלעגענהייט צו געווינען **500.000** זל. דעריבער קויף אַ לאָס צו דער ערשטער קלאַס פון דער **14**-טער מלוכה-לאָטעריע 1452

אין לאָטעריע-קאַנטאָר פון ב. וויינבערג, לאָדז

42 פּעטריקאָווער 42

טעל. **7-87**. - Konto P. K. O. 61 016.

יעדער **2**. לאָס געווינט. ציהונג איבערמאָרגן פּרייז פון ¼ לאָס **10** זל.

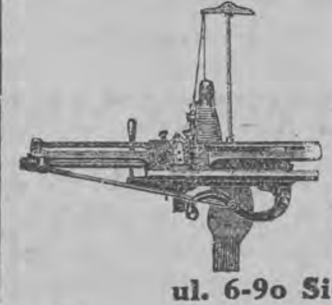

H. STOLL & Co.

Reutlingen Württ.

אָריגינעלע לינקס-לינקס - מאַשינען,

זשאַקאַרד בונטמוסטער - מאַשינען,

געוועהנליכע שטריק-מאַשינען

מיט לייכטע בעדינגונגען. פערטרעטער פאַר פּוילען:

Leon Friedmann i S.ka

ul. 6-go Sierpnia 3 (Benedykta). 1417

אכטונג, קאָנקורענץ-פּרייזען!

איז דער היגיענישער פריזיער-אנשטאַלט פון

מ. קופּקאַ פאָלודניאָווא 12

1) ראַזירען מיט קעלנ וואַסער 30 גר. 5) שערען פון דאַמען 50 גר.
2) שערען—70 גראָשען. 6) קאָפּ וואַשען 50 גר.
3) שערען יונגלעך מיט די מאַשין 30 גר. 7) עלעקטר. מאַסאַזש פון געזיכט 50 גר.
4) „ „ מיט די שער 50 גר.

מאָדערנע בעדינונג! ערשטקלאַסיגע אַרבייט! 2046

בעקאַנטמאַכונג.

די בעוואוסטע וואַרשאַווער פירמע א. ג. **J. KRZYPOW** האָט עפענט —:— אין —:—

לאָדז, 16 בענעדיקטאַ 16

אַ מעבעל-לאַגער

קויפט און פערקויפט לערליי מעבעל, דיוואַנעס, ניי-מאַשינען, ווי אויך גאַרדעראָבען. אַנטיקווערען פעלצען. כ'קויף פּיאַנינאָס, און כ'צאָהל די העכסטע פּרייזען קומט און איבערצייגט אייך 289

עם ווערען געזוכט מיכטיגע

אַרבייטערינס

צו דאַמען-הוטע!

ביי

M. Szlosbajtel

Główna 31.

1 שטוב

און אַ קיך, נעאייגנעט אויף אַ געשעפט אָדער לאַגער, אָפּצוגעבען. צו ערפאַהרען פּעטריקאָ. **33**, אויפ'ן 2. הויף, פּאַרטער.

אַנ'אָרט 1206 אַנ'אָרט

צו שלאָפען

ביי אַן אָנשטענדיגע פאַמיליע צו פערדינגען פּולנאָצנאַ 1, וואוינ. 7.

שוואַרט געלד!

אַלטע בגדים, קראַוואַטען ווערען איבערגעמאַכט אויף שלייפלעך און קראַוואַטען ביי הע שקאָווישש ...

איבעראַשענדע נייעס!

אין פּריזיער-אַנשטאַלט

פּאָמאָרסקאַ 14

צוליב די קריזיס צייט, ווערט מאָנטאַג, דינסטאָג, מיטוואָך און דאָנערשטאָג, די פּרייזען רעדוצירט, נעמליך:

ראַזירען **20** גר. ◆ ראַטע-פאַלקעס **40**

הערען-שערען **50** גר. ◆ מאַניקור **50** גר.

מאָלידע בעהאַנדלונג! 410 בימע זיך איבערצייגען!

עלעקטרישע בעלייכטונג איז 5 מאָל!

ווער עס וויל האָבען עלעקטרישע בעלייכטונג שנעל און גוטע בעדינגונגען אויף וועקסלען אָז ער קליינע ראַטעס, זאָל זיך ווענדען אין

ZAKŁAD ELEKTROTECHNICZNY

(אין הויף) **Piotrkowska 44**

בעמערקונג: עס ווערען אויסגעפיהרט רעפּעראַטורען צו יעדער צייט. 912

יעדער אײנציגער האָט זיך איבערצייגט, אַז פאַר

מעבעל

דיוואַנעס, פּעלצען, ניי מאַשינען, גאַרדעראָבען א. ז. וו. צאָהלט די העכסטע פּרייזען

א. וויצמאַן נאַרוטאָוויטש 19

(דזיעלנאַ)

אין מעבעל געוועלב, (פּריוואַט-וואוינונג) שענקעוויטש 29 ביי מיר איז שטענדיג פאַרט. געניצטע מעבעל אין גוטען צושטאַנד צו פערקויפען 1374

אַבאָנאַמענטס-פּרייז: אין לאָדז: אַ חודש 4.00 זלאָטעס. אויף דער פּראָווינץ: אַ חודש — 6 זלאָטעס. אין אויסלאַנד מיט 50 פּראָצענט טייערער. — פאַר'ן אנהאַלט און טערמין פון די אַנאָנסען איז די רעדאַקציע נישט פעראַנטוואָרטליך. די אַדמיניסטראַציע איז אָפען ביי טאָג און ביי נאַכט.

אַנאָנסען-פּרייז: פאַר א מיל. מעטער שורה פאַר'ן טעקסט 15 גראָשען, פראָנט 20 גראָשען, אין טעקסט 20 גר. פראָנט 30 גראָשען. נאָכ'ן טעקסט 10 גר. פראָנט 15 גראָשען. — פאַר אויסלענדישע אַנאָנסען 100 פּראָצ. טייערער. אויסער דער שטאָט — 50 פּראָצ. טייערער. —

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman

Czcionkami i druk.: „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.